

I KATEDRA i KLINIKA KARDIOLOGII
WARSZAWSKIEGO UNIwersYTETU MEDYCZNEGO

Nabyte wady serca u dorosłych

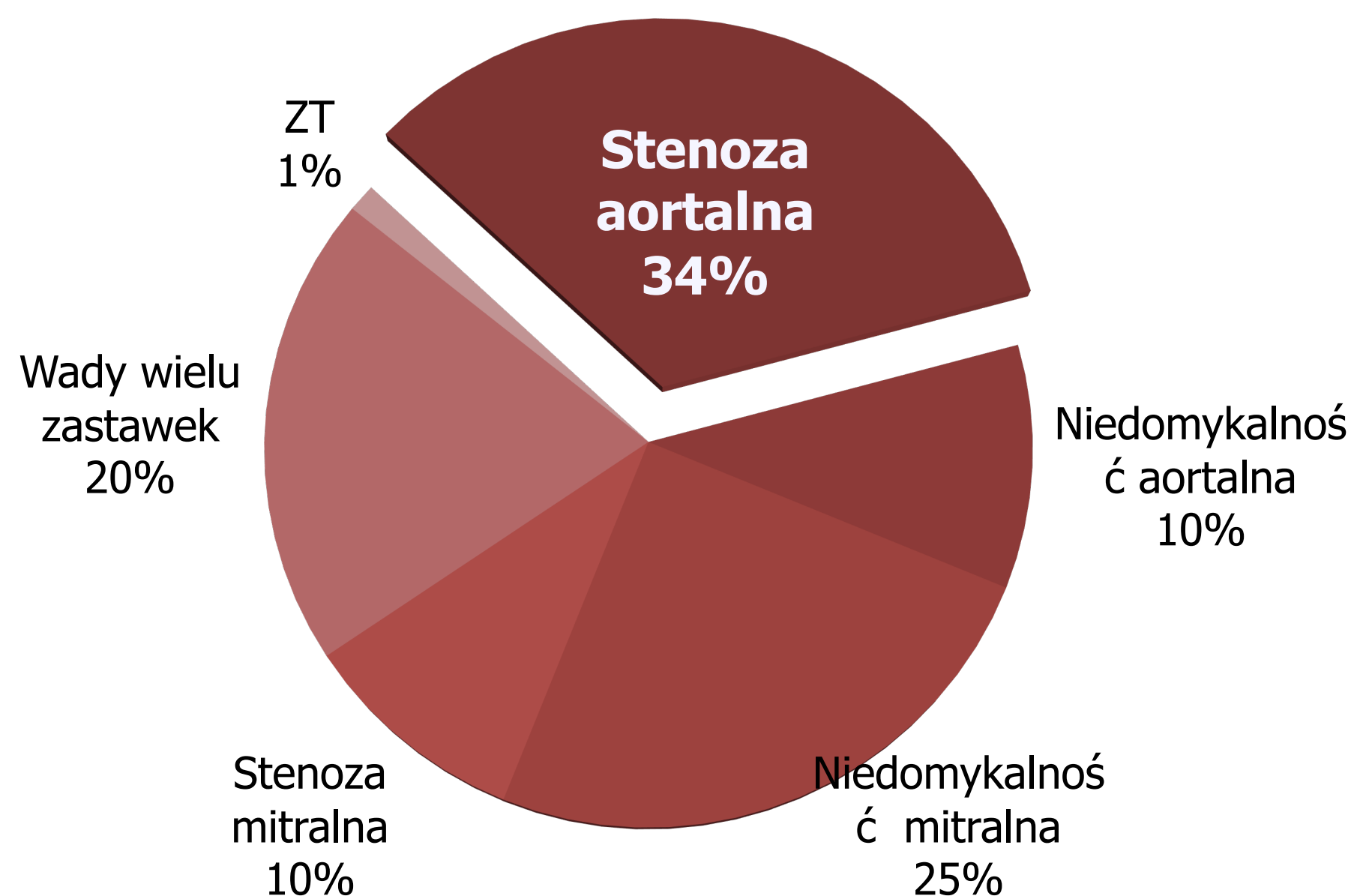
Seminarium dla studentów VI roku Wydziału Lekarskiego

dr hab. n. med. Piotr Scisło

dr hab. n. med. Radosław Piątkowski

dr hab. n. med. Renata Głowczyńska

Epidemiologia

- Powyżej 65 roku życia 1-2% populacji
- Powyżej 75 roku życia 12%
  - W tej grupie 3,4% ma ciasne zwężenie

Zastawka aortalna

Stenoza aortalna

Etiologia

- **Kalcyfikacja**
  - Kalcyfikacja normalnej pod względem budowy zastawki trójpłatkowej
  - Wrodzonej zastawki dwupłatkowej o pierwotnie prawidłowym polu powierzchni
- **Choroba reumatyczna**
- **Ateroskleroza - najrzadsza przyczyna, występuje u chorych z ciężką hipercholesterolemią**

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

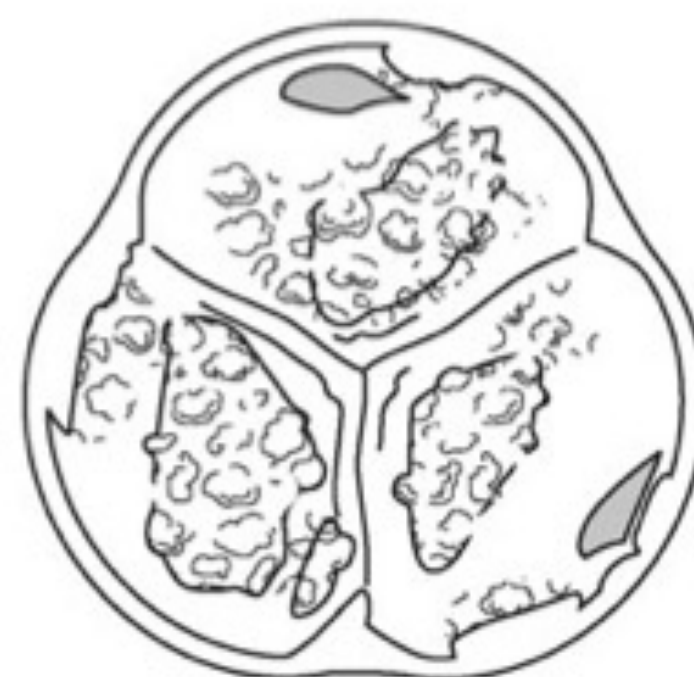
Prawidłowa

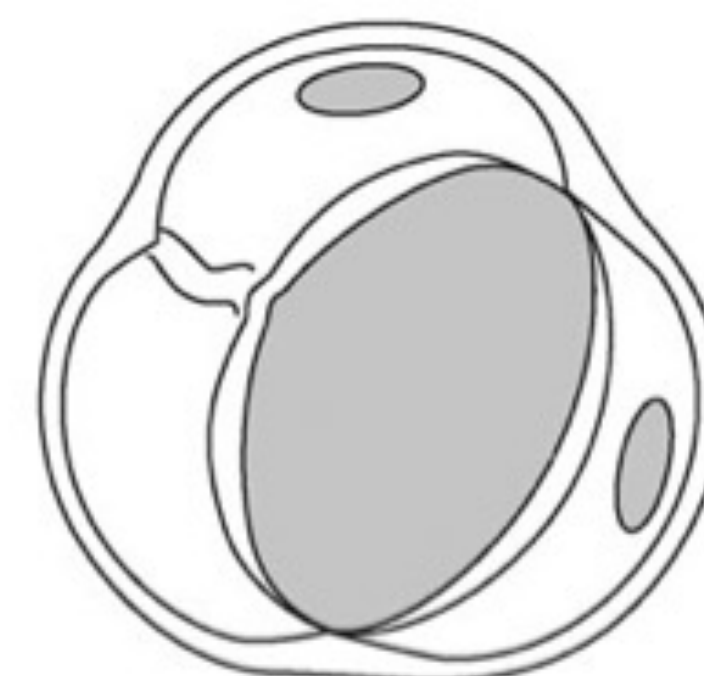
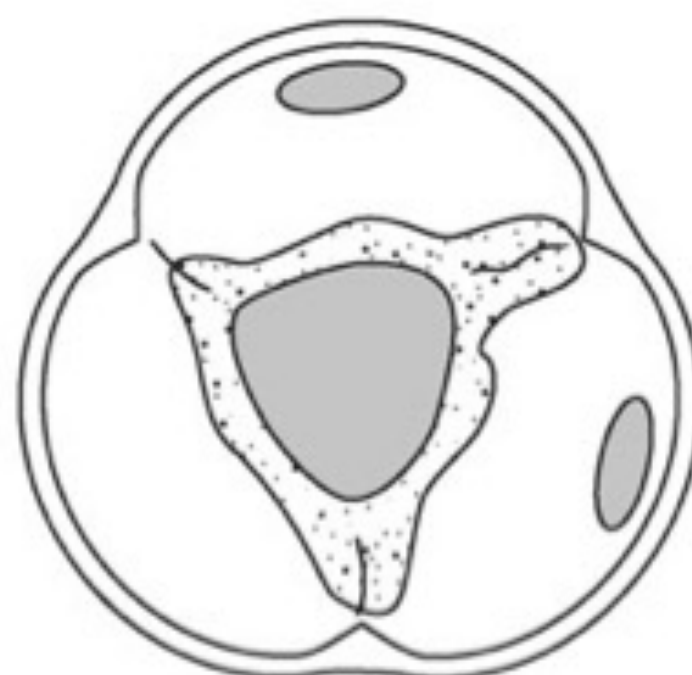
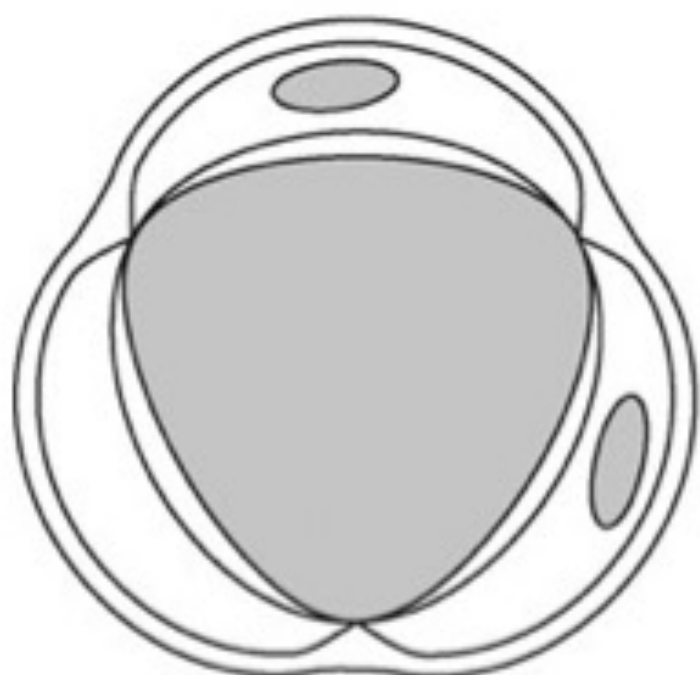
Reumatyczna

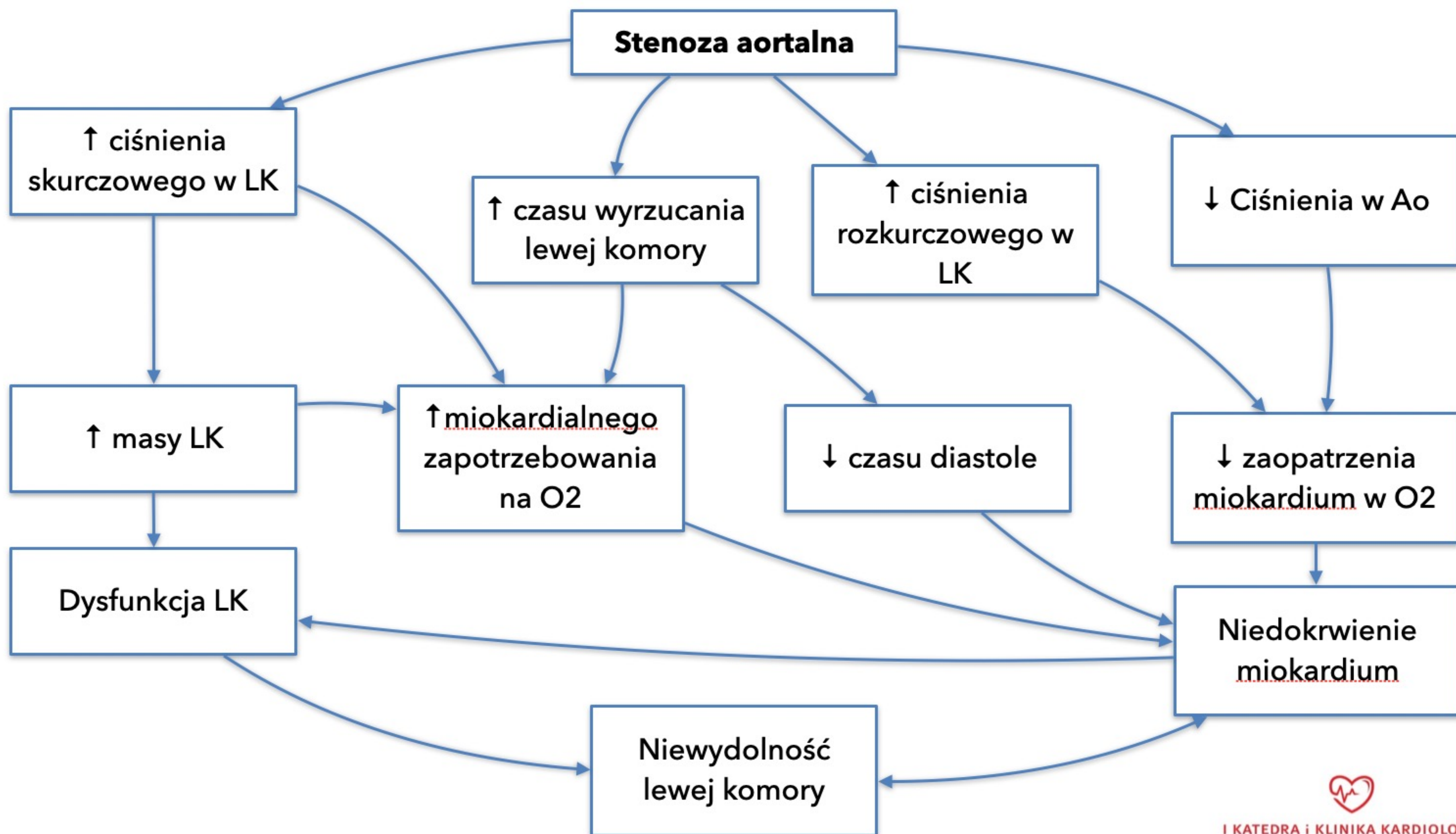
Kalcyfikacja

Dwupłatkowa

Patofizjologia wady przewlekłej

Patofizjologia

- Przebudowa i przerost lewej komory
  - Przebudowa koncentryczna, przerost koncentryczny lub przerost ekscentryczny
  - Zgodnie z prawem LaPlace'a remodeling zmniejsza napięcie ściany i jest ważnym mechanizmem kompensacyjnym utrzymującym zdolność wyrzutu krwi
- Dysfunkcja rozkurczowa lewej komory
  - Zwiększenie sztywności miokardium wtórne do włóknienia mięśnia lewej komory
- Dysfunkcja skurczowa lewej komory

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
A	Ryzyko stenozy aortalnej	Zastawka dwupłatkowa Stwardnienie zastawki	V max. < 2 m/s	Brak	Brak
B	Postępująca stenoza	Mała lub umiarkowana kalcyfikacja płatków zastawki dwu- lub trójpłatkowej z ograniczeniem ruchu. Zmiany reumatyczne - sklejenie komisur	Łagodna AS V max 2.0-2.9 m/s lub gradient średni <20 mmHg Umiarkowana AS V max 3.0-3.9 m/s lub gradient średni 20-39 mmHg Pole powierzchni zastawki (AVA) 1,5-1,0 cm ²	Wczesna dysfunkcja rozkurczowa. Prawidłowa LVEF	Brak

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
C1	Bezobjawowa ciężka AS	Ciężka kalcyfikacja płatków lub wrodzona stenoza z istotnie ograniczonym otwarciem płatków	Ciężka AS $V_{max} \geq 4$ m/s lub gradient średni ≥ 40 mmHg, $AVA \leq 1$ cm ² , $AVA_i \leq 0.6$ cm ² Bardzo ciężka AS ≥ 5 m/s lub gradient średni ≥ 60 mmHg	Rozkurczowa dysfunkcja LV Łagodny przerost LK Prawidłowa LVEF	Brak Badanie wysiłkowe potwierdza objawy
C2	Bezobjawowa ciężka AS z dysfunkcją LK	Ciężka kalcyfikacja płatków lub wrodzona stenoza z istotnie ograniczonym otwarciem płatków	Ciężka AS $V_{max} \geq 4$ m/s lub gradient średni ≥ 40 mmHg, $AVA \leq 1$ cm ² , $AVA_i \leq 0.6$ cm ² /m ²	LVEF <50%	Brak

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
D1	Objawowa ciężka wysoko gradientowa AS	Ciężka kalcyfikacja płatków lub wrodzona stenoza z istotnie ograniczonym otwarciem płatków	Ciężka AS $V_{max} \geq 4 \text{ m/s}$ lub gradient średni $\geq 40 \text{ mmHg}$, $AVA \leq 1 \text{ cm}^2$, $AVA_i \leq 0.6 \text{ cm}^2/\text{m}^2$ lub większa w przypadku współistnienia niedomykalności	Rozkurczowa dysfunkcja LV Przerost LK Może być obecne nadciśnienie płucne	Duszność wysiłkowa lub ograniczenie tolerancji wysiłku Dławica wysiłkowa Wysiłkowe omdlenia lub stany przed-omdleniowe

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
D2	Objawowa ciężka nisko gradientowa, nisko przepływowa AS ze zredukowaną LVEF	Ciężka kalcyfikacja płatków z istotnie ograniczonym otwarciem płatków	$AVA \leq 1 \text{ cm}^2$ ze spoczynkowym $V_{\max} < 4 \text{ m/s}$ lub gradient średni $< 40 \text{ mmHg}$ Echo z dobutaminą potwierdza $AVA \leq 1 \text{ cm}^2$, $V_{\max} \geq 4 \text{ m/s}$	Rozkurczowa dysfunkcja LV Przerost LK LVEF $< 50\%$	Niewydolność serca Angina Omdlenia lub stany przed-omdleniowe

Stenoza aortalna

Obraz w zależności od etiologii

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
D3	Objawowa ciężka nisko gradientowa AS ze prawidłową LVEF lub paradoksalnie nisko przepływowa AS	Ciężka kalcyfikacja płatków z istotnie ograniczonym ruchem płatków	$AVA \leq 1 \text{ cm}^2$ ze spoczynkowym $V \text{ max} < 4 \text{ m/s}$ lub gradient średni $< 40 \text{ mmHg}$ $AVA_i \leq 0,6 \text{ cm}^2$ Objętość wyrzutowa zindeksowana (SVi) $< 35 \text{ ml/m}^2$ Pomiar w stanie normotensji ($< 140 \text{ mmHg}$)	Zwiększenie relatywnej grubości ścian LV Mała jama lewej komory z niską objętością wyrzutów. Restrykcja napływ do lewej komory $LVEF \geq 50\%$	Niewydolność serca Angina Omdlenia lub stany przed omdleniowe

Stenoza aortalna

Czas wykrycia

- **50-70 lat w przypadku stenozy dwupłatkowej zastawki aortalnej**
- **>70 lat w przypadku stenozy trójpłatkowej zastawki aortalnej**

Objawy podmiotowe

- **Objawy niewydolności serca:**
  - Ograniczenie tolerancji wysiłku
  - Zmęczenie
  - Orthopnea
  - Napadowa duszność nocna
  - Obrzęk płuc

Objawy podmiotowe

- **Bóle dławicowe**
  - **Zwiększone zapotrzebowanie na O₂ przerośniętego miokardium**
- **Zasłabnięcia**
  - **Niedokrwienie OUN w wyniku wazodylatacji naczyń obwodowych i chwilowo nieadekwatnego rzutu serca**
  - **Błędna regulacja z baroreceptorów**
  - **Odpowiedź wazodepresyjna w skutek podwyższonego ciśnienia w lewej komorze**

Objawy podmiotowe

- **Krwawienia z przewodu pokarmowego**
  - **Angiodysplazja najczęściej zlokalizowana w prawej części jelita grubego**
  - **W wyniku agregacji płytek indukowanej odkształceniem trombocytów z redukcją czynnika von Willebranda oraz zwiększeniem ilości podjednostek proteolitycznych**

Stenoza aortalna

Objawy podmiotowe

- **Zwiększone ryzyko**
  - **infekcyjnego zapalenia wsierdza**
  - **zatorowości obwodowej**

Objawy przedmiotowe

- **Badanie palpacyjne tętna na tętnicy szyjnej**
  - Pulsus parvus and tardus - **tętno małe i powolne**
    - **Wolno narasta, późny szczyt fali**
    - **Niska amplituda**
  - **Objaw ciężkiej stenozy**

Objawy przedmiotowe

- **Osłuchowanie**

- Skurczowy szmer zlokalizowany na podstawie serca promieniujący do szyi
  - **Wyciszenie szmeru przed składową A2 pozwala odróżnić go od pansystolicznego szmeru mitralnego**
  - **W przypadkach masywnej kalcyfikacji płatków może dochodzić do fenomenu Gallavardina - promieniowania wysokich tonów szmeru do koniuszka serca co mylnie czasami jest interpretowane jako niedomykalność mitralna**

Badania dodatkowe

- **Echokardiografia**
  - Podstawowa technika umożliwiającą rozpoznanie oraz oszacowanie stopnia zwężenia
- **Test wysiłkowy**
  - W przypadku pacjentów bezobjawowych pozwala na ujawnienie objawów
- **Tomografia komputerowa**
- **Cewnikowanie serca**

Przypadek schyłkowej stenozy aortalnej

Bóle dławicowe

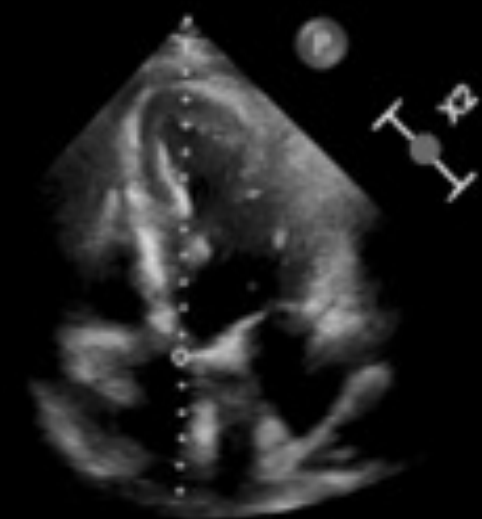
Zasłabnięcia
wysiłkowe

Gradient przez zastawkę
max/średni
79/52 mmHg

Ciasna stenoz aortalna

AVA 0.92 cm²
AVAi 0.48 cm²/m²

Adult Echo
S5-1
43Hz
19cm

2D
73%
C 50
P Low
HGen

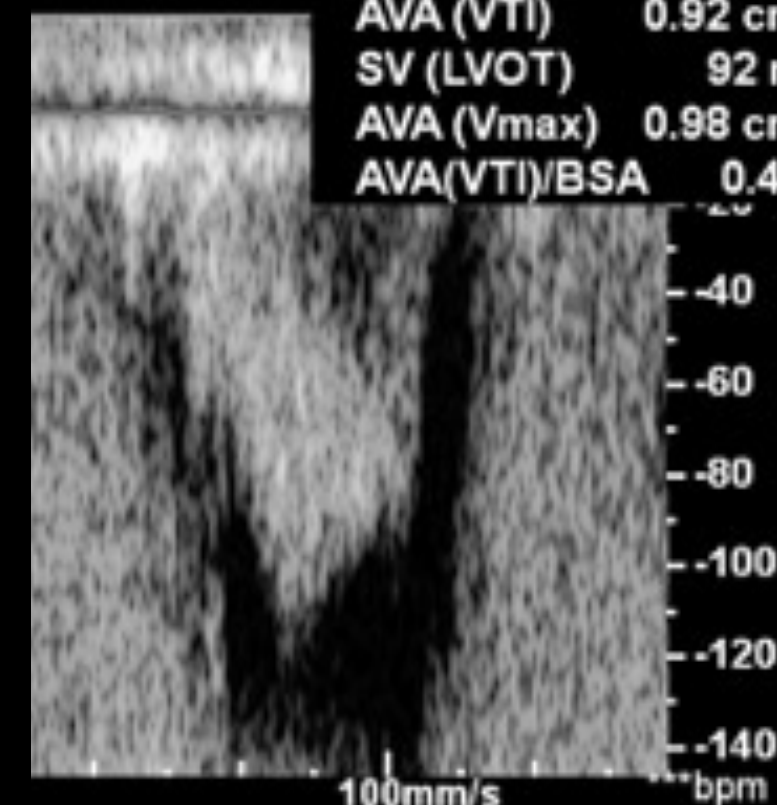
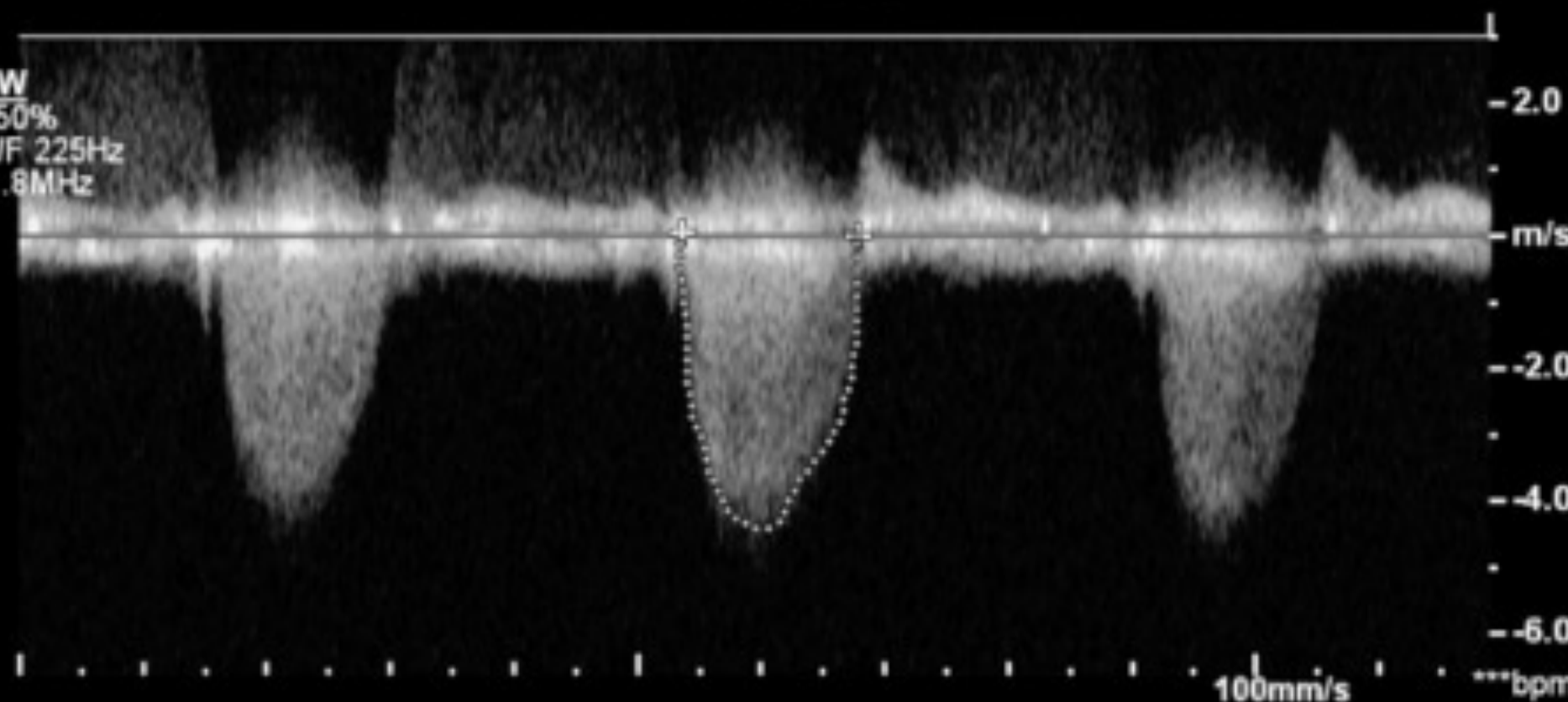
TIS0.5 MI 0.1

÷ AV VTI
Vmax 444 cm/s
Vmean 348 cm/s
Max PG 79 mmHg
Mean PG 52 mmHg
VTI 100 cm

TIS1.3 MI 0.7

÷ LVOT VTI
Vmax 114 cm/s
Vmean 76.9 cm/s
Max PG 5 mmHg
Mean PG 3 mmHg
VTI 24.2 cm

AV VR 0.26
AVA (VTI) 0.92 cm²
SV (LVOT) 92 ml
AVA (Vmax) 0.98 cm²
AVA(VTI)/BSA 0.43

CW
50%
WF 225Hz
1.8MHz

Przypadek schyłkowej stenozy aortalnej

Adult Echo

S5-1

43Hz

19cm

2D

73%

C 50

P Low

HGen

1.6 3.2

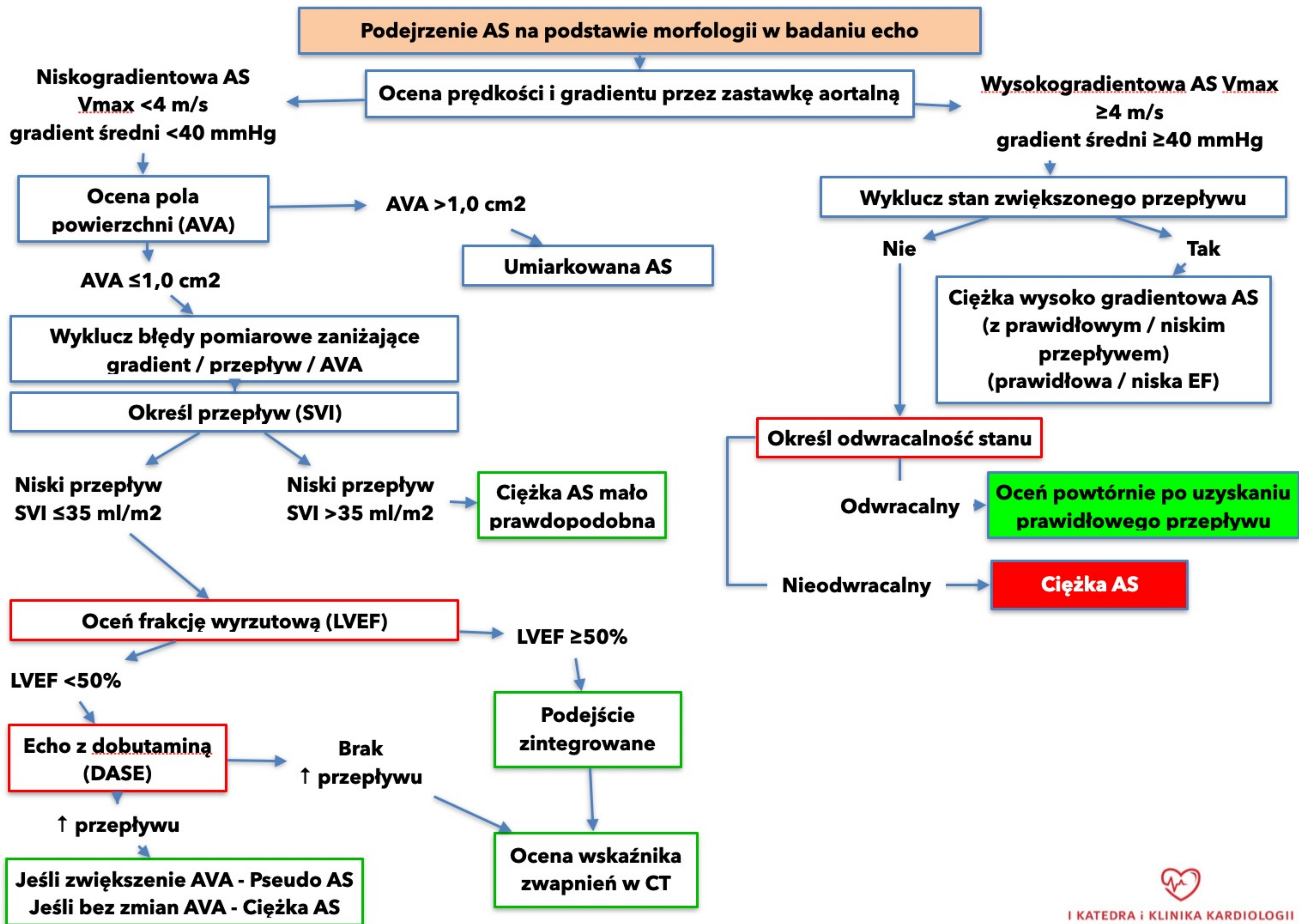
TIS0.6 MI 1.4

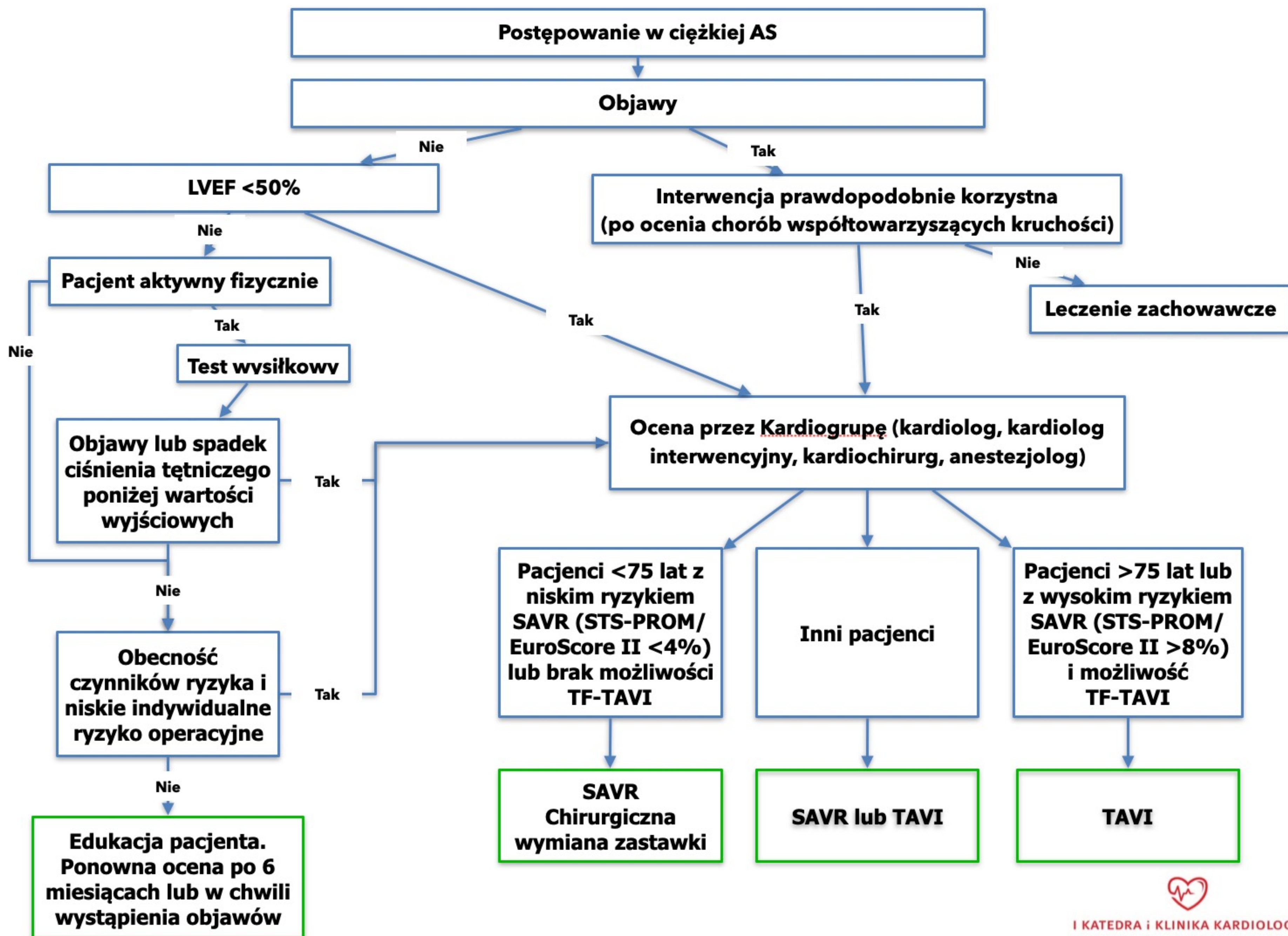
Przerost mięśnia lewej
komory

Duże ograniczenie ruchomości
zwapniałych płatków

*** bpm

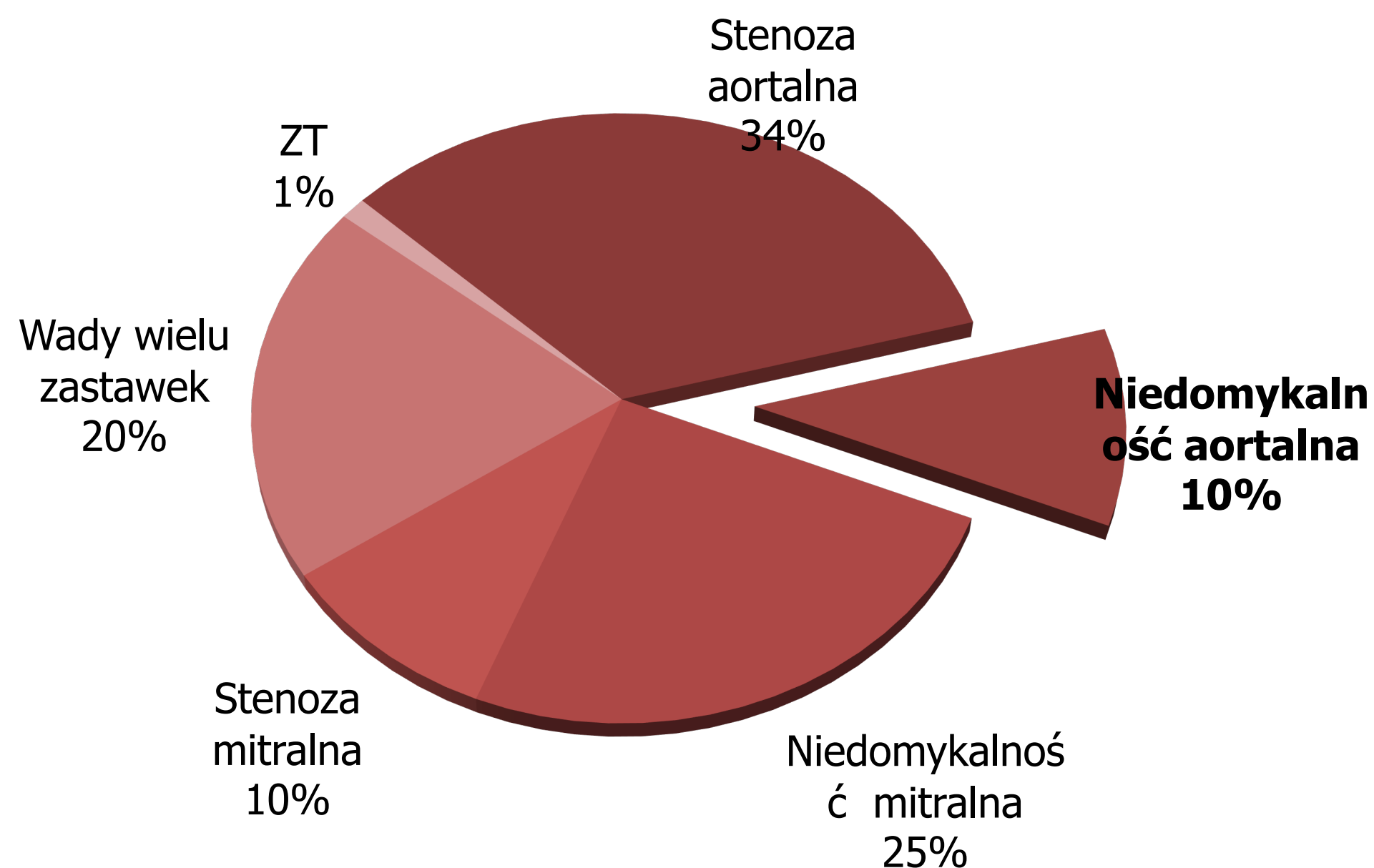

Niedomykalność aortalna

Epidemiologia

- >70 roku życia umiarkowaną/dużą AR stwierdza się u 2,2-2,3% populacji

Etiologia

- **Niedomykalność aortalna powstaje wyniku jednego lub obu następujących elementów**
  - uszkodzenia płatków zastawki aortalnej
  - poszerzenie pierścienia aortalnego z lub bez poszerzenia aorty wstępującej

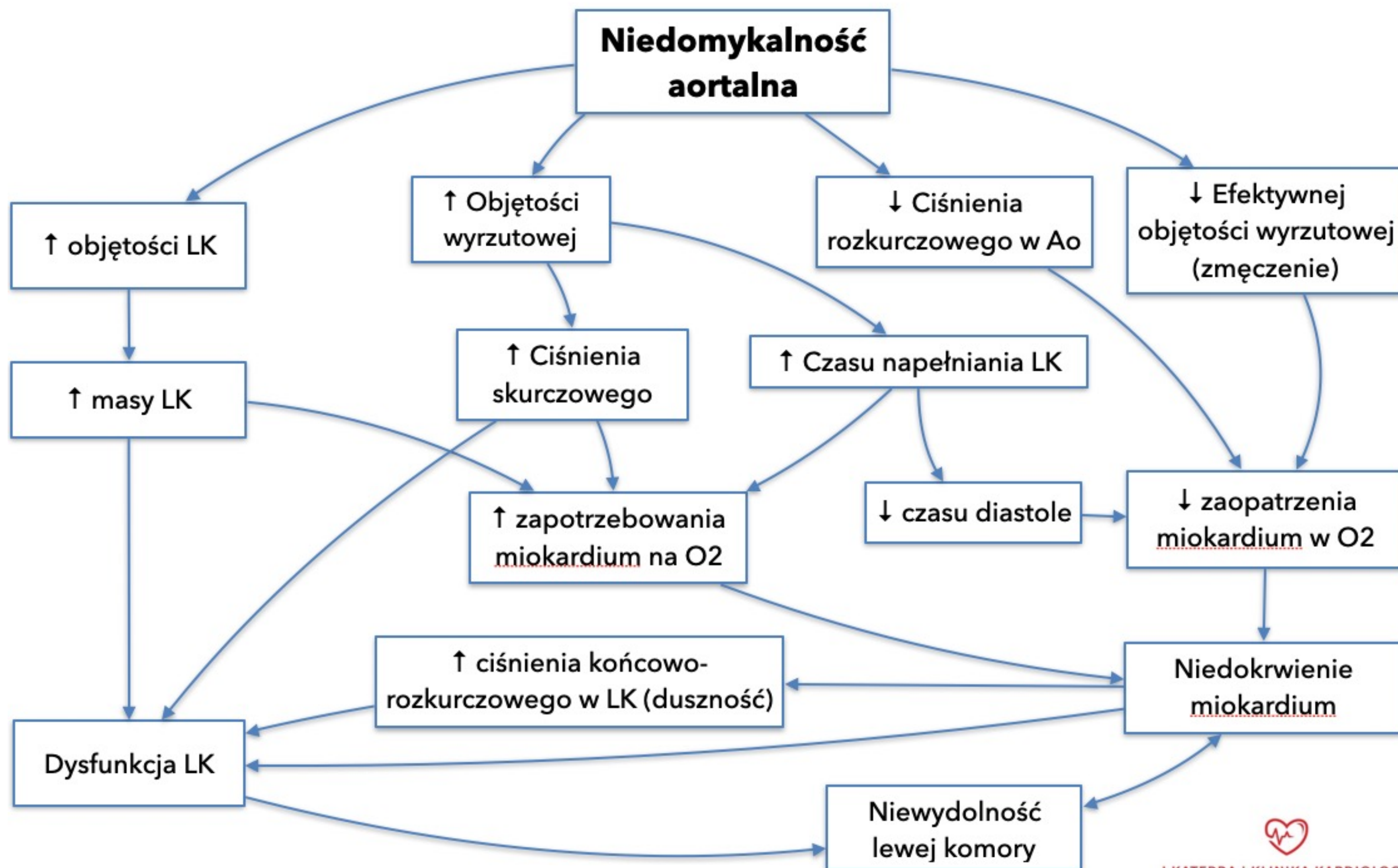
Etiologia

1. **Zmiany strukturalne:** kalcyfikacja/zwyrodnienie ze zwapnieniami płatków aortalnych; degeneracyjne poszerzenie aorty
2. **Wrodzona:** zastawka dwupłatkowa
3. **Infekcyjne zapalenie wsierdza**
4. **Choroby tkanki łącznej:** zwyrodnienie śluzakowate zastawki aorty, zespół Marfana, wrodzona łamliwość kości, zespół Ehlersa i Danlosa
4. **Choroby zapalne:** choroba reumatyczna, RZS, ZZSK, zespół Reitera, ŁZS, nieswoiste zapalenia jelit
6. **Inne:** tętniak aorty wstępującej, nadciśnienie tętnicze, idiopatyczne rozszerzenie ujścia aorty, leki hamujące łąknienie, uraz klatki piersiowej

Niedomykalność aortalna

Patogeneza

Objawy podmiotowe

1. Umiarkowana/łagodna wada przez wiele lat może pozostawać bezobjawowa
2. Objawy ciężkiej wady
  1. Dusznność wysiłkowa
  2. Dławica wysiłkowa

Objawy przedmiotowe

1. **Szmer holodiastoliczny typu decrescendo,**
najgłośniejszy przy prawym brzegu mostka
  - a. z nasileniem wady najlepiej koreluje czas trwania szmeru a nie jego natężenie
  - b. I ton dobrze słyszalny, składowa aortalna II tonu zmienna (wzmożenie w przypadku patologii aorty, ściszenie w przypadku patologii płatków)
2. Szmer Austina Flinta - turkot rozkurczowy powstały wskutek względnego zwężenia zastawki mitralnej przez strumień niedomykalności

Objawy przedmiotowe

1. W przypadku ciężkiej niedomykalności:
  - a. kołysanie głowy w rytm serca - **objaw de Musseta**
  - b. tętno wysokie i chybkie (młota wodnego) **objaw Corriganana**
  - c. **objaw Traubego** (objaw strzału z pistoletu) skurczowy i rozkurczowy dźwięk nad tętnicą udową
  - d. **objaw Mullera** - pulsowanie języczka
  - e. **objaw Durozieza** - szmery skurczowy i rozkurczowy słyszalne dystalnie od miejsca kompresji tętnicy
2. Przesunięcie **uderzenia koniuszkowego** w lewo i do dołu
3. **Objaw Hila** Patologicznie duża różnica ciśnień pomiędzy pomiarem na tętnicy udowej i ramiennej (60-100 mmHg vs norma 10-20 mmHg)

Niedomykalność aortalna

Objawy w kolejnych etapach wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
A	Ryzyko niedomykalności aortalnej	Zastawka dwupłatkowa; Sklerotyzacja zastawki; choroba części wstępującej Ao; gorączka reumatyczna	Śładowa niedomykalność	Brak	Brak

Niedomykalność aortalna

Objawy w kolejnych etapach wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
B	Postępująca niedomykalność	Mała lub umiarkowana kalcyfikacja płatków zastawki dwu- lub trójpłatkowej. Poszerzone zatoki Valsalvy. Zmiany reumatyczne - sklejenie komisur. Wywiad IZW	Łagodna AR Szerokość strumienia AR <25%, talia niedomykalności <0,3 cm, objętość fali AR <30 ml; ERO <0,1 cm ² Umiarkowana AR Łagodna AR Szerokość strumienia AR 25-64%, talia niedomykalności 0,3-0,6 cm, objętość fali AR 30-59 ml; ERO 0,1-0,29 cm ²	Prawidłowa funkcja lewej komory Prawidłowa objętość lewej komory lub nieznaczne jej poszerzenie	Brak

Niedomykalność aortalna

Objawy w kolejnych etapach wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
C	Bezobjawowa ciężka niedomykalność aortalna	Kalcyfikacja płatków Zastawka dwupłatkowa lub inna wada wrodzona. Poszerzone zatoki Valsalvy. Zmiany reumatyczne. Wywiad IZW	Ciężka AR Szerokość strumienia AR >65%, talia niedomykalności >0,6 cm, objętość fali AR >60 ml; ERO <0,3 cm ²	C1. Prawidłowa frakcja wyrzutowa LK ($\geq 50\%$) z łagodnie/umiarkowanymi poszerzoną Lewą komorą (LVESD ≤ 50 mm) C2. Obniżona frakcja wyrzutowa LK (<50%) z istotnie poszerzoną Lewą komorą (LVESD >50mm / 25mm/m ²)	Brak Test wysiłkowy może ujawnić objawy

Niedomykalność aortalna

Objawy w kolejnych etapach wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
D	Objawowa ciężka niedomykalność aortalna (AR)	Kalcyfikacja płatków Zastawka dwupłatkowa lub inna wada wrodzona. Poszerzone zatoki Valsalvy. Zmiany reumatyczne. Wywiad IZW	Ciężka AR Szerokość strumienia AR >65%, talia niedomykalności >0,6 cm, objętość fali AR >60 ml; ERO <0,3 cm ² Holodiastoliczny przepływ wsteczny w Ao zstępującej/brzuszej	Objawowa ciężka AR z prawidłową frakcją wyrzutową LVEF >=50%); łagodnie lub umiarkowanie obniżoną LVEF 40-50% lub z ciężką dysfunkcją LV <40%. Umiarkowana lub ciężka rozstrzeń lewej komory	Duszność wysiłkowa lub dławica, objawy niewydolności serca

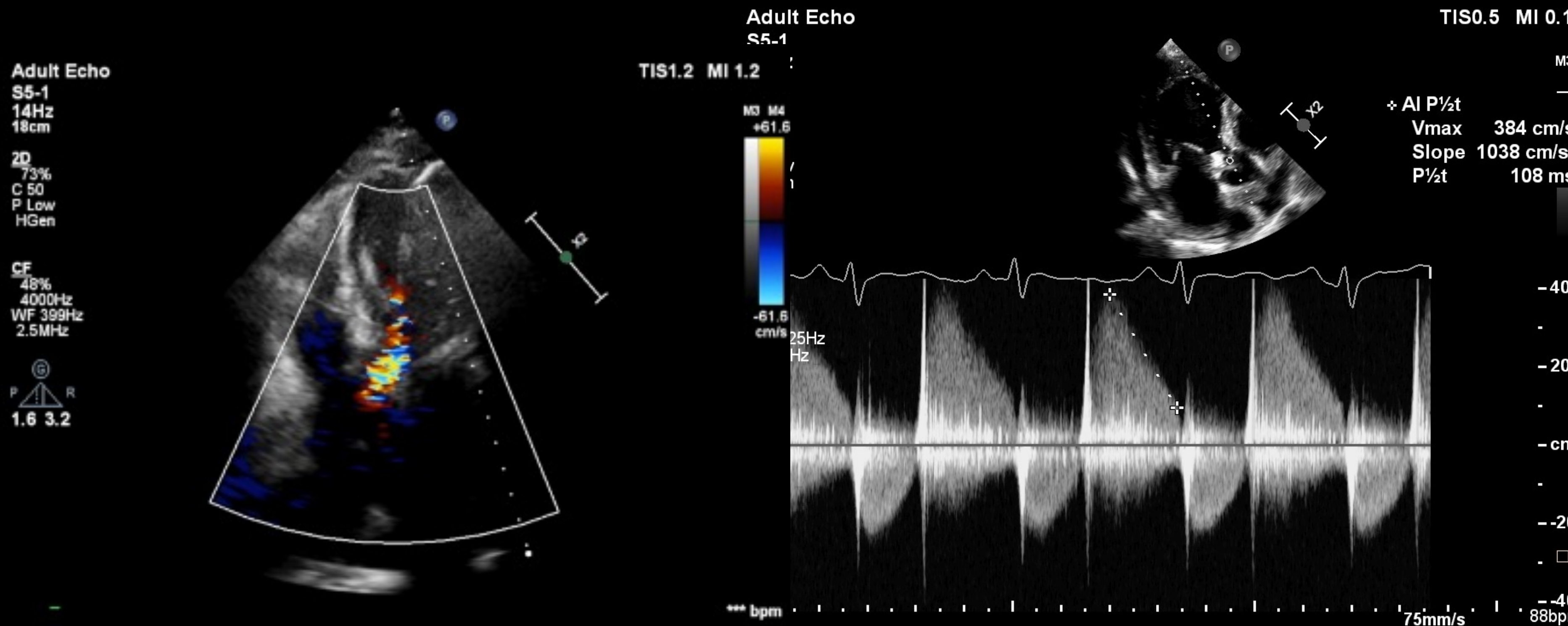

Diagnostyka niedomykalności aortalnej

- **Echokardiografia** - podstawowa technika diagnostyczna pozwalająca na jakościową i ilościową ocenę wady i jej powikłań
- **Rezonans magnetyczny/tomografia komputerowa** - w większości przypadków znaczenie pomocnicze w diagnostyce samej wady, ale duże dla oceny jej powikłań sercowych i naczyniowych

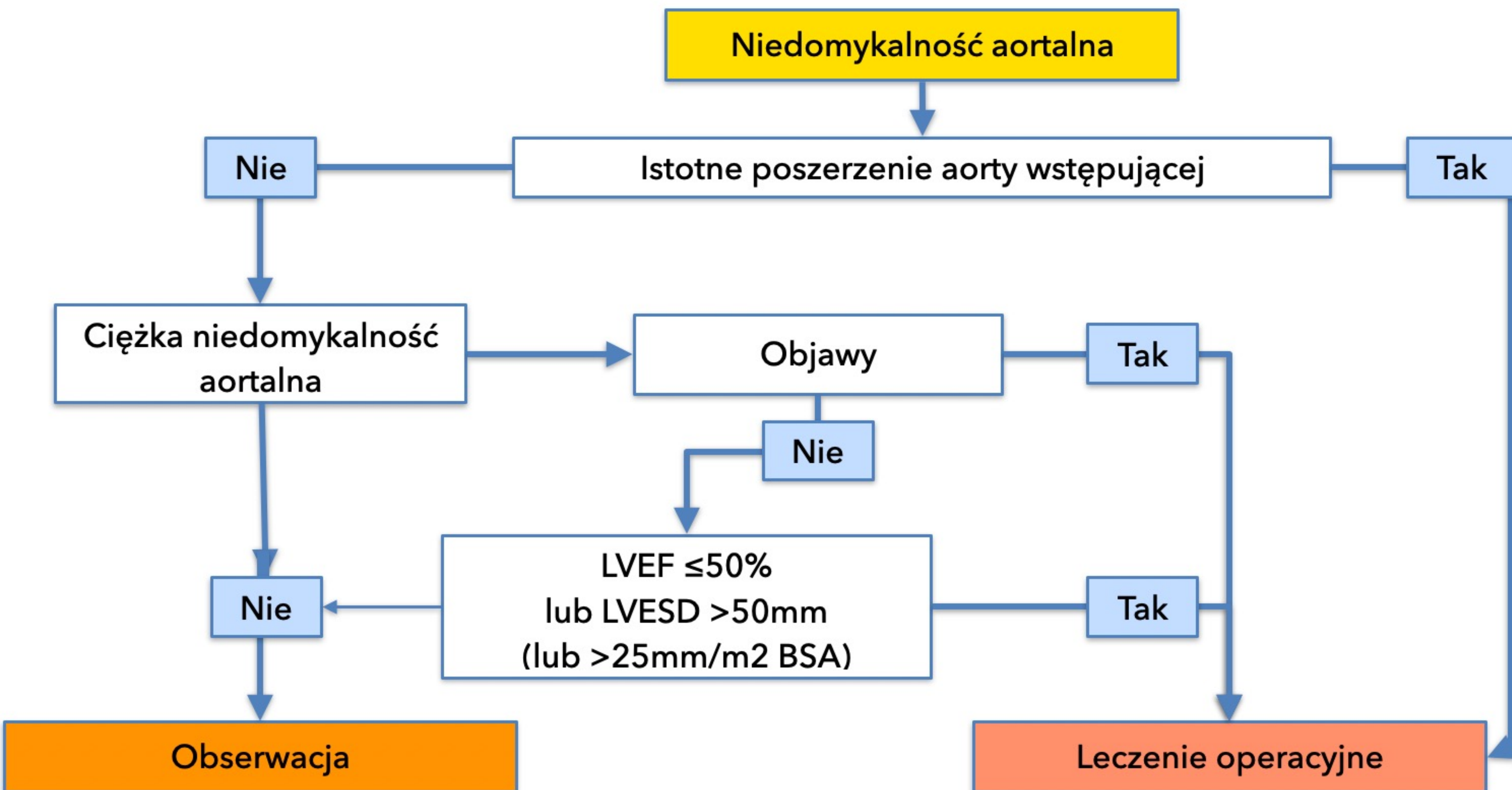

Przypadek ciężkiej niedomykalności aortalnej w przebiegu infekcyjnego zapalenia wsierdza

Niedomykalność aortalna

Postępowanie

Terapia

- 1. Leczenie farmakologiczne (znaczenie tylko pomocnicze):**
  - inhibitory enzymu konwertującego (ACEI)**
  - antagoniści wapnia (dihydropirydynowe)**
  - diuretyki**
  - beta-adrenolityki**
- 2. Wymiana zastawki aortalnej (AVR)**

Przebieg naturalny i rokowanie

1. Chorzy bezobjawowi i z prawidłową funkcją LV:

- wystąpienie objawów i (lub) dysfunkcji LV $< 6\%/rok$
- wystąpienie bezobjawowej dysfunkcji LV $< 3,5\%/rok$
- nagły zgon sercowy $< 0,2\%/rok$

2. Chorzy objawowi:

- śmiertelność $> 10\%/rok$

Zastawka mitralna

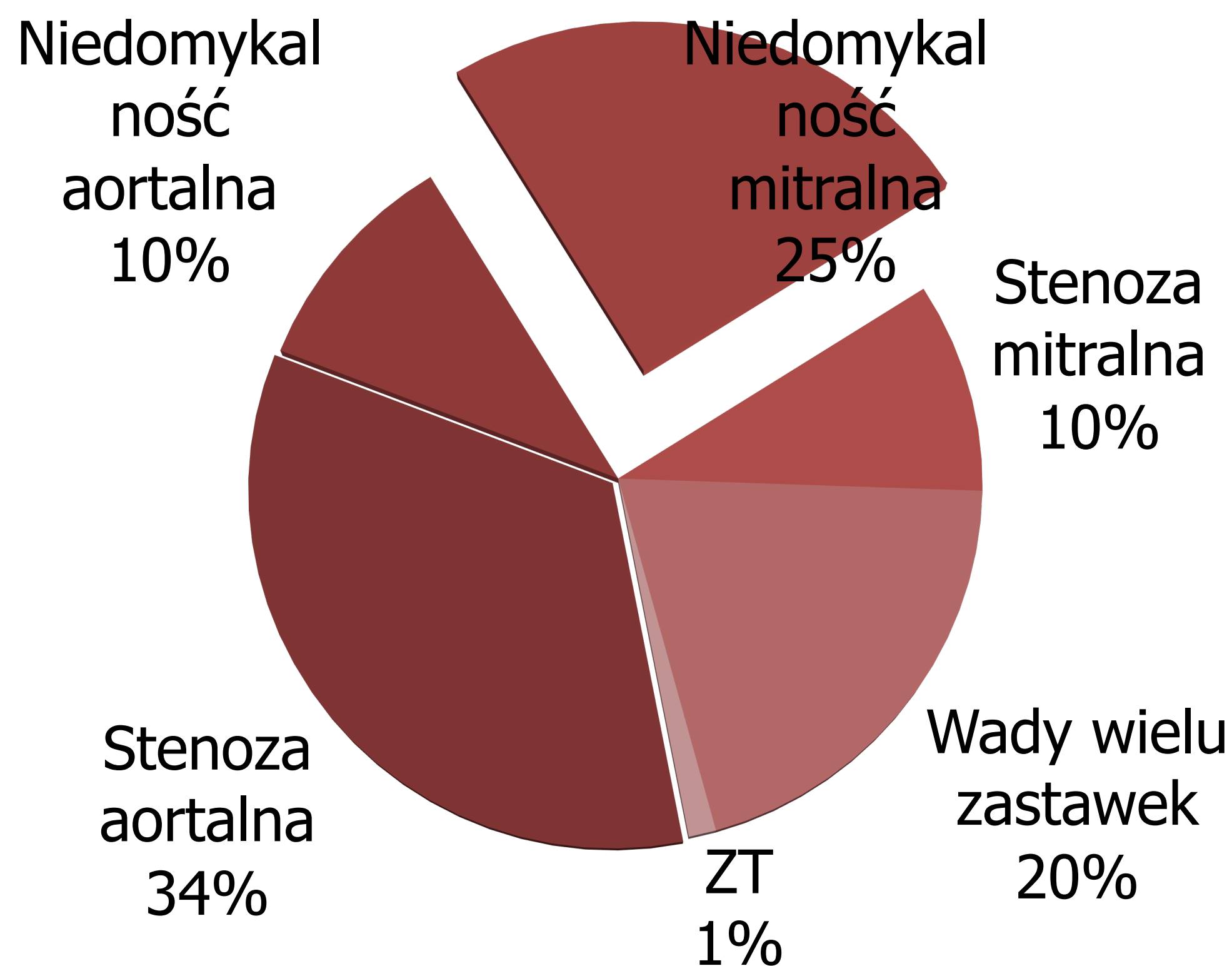

Niedomykalność mitralna

Epidemiologia

- Łagodna niedomykalność stwierdzana jest u ~20% populacji

Niedomykalność mitralna

Podział

Ostra ————— Przewlekła

Niedomykalność mitralna

Organiczna ————— Czynnościowa

niedokrwienna ————— nieniedokrwienna

Etiologia

- **Przyczyny niedomykalności przewlekłej**

- Choroba reumatyczna
- Niedobór włókien elastycznych (FED)
- Zwapnienie pierścienia mitralnego i zmiany zwyrodnieniowe płatków
- Zespół Marfana, Ehlersa Danlosa
- Infekcyjne zapalenie wsierdza

- Choroby układowe tkanki łącznej
- Kardiomiopatie
- Choroby spichrzeniowe
- Jatrogenne
- Wrodzone

Etiologia

- **Przyczyny niedomykalności ostrej**

- Zmiany płatków
  - Infekcyjne zapalenie wsierdza
  - Uraz płatków
- **Pęknięcie nici ścięgnistych**
  - Idiopatyczne
  - Zwrodnienie śluzakowate
  - IZW
  - Ostra gorączka reumatyczna
  - Uraz

- **Choroby mięśni brodawkowatych**

- Choroba wieńcowa
- Ostra rozstrzeń lewej komory
- Uraz

- **Choroby pierścienia zastawki**

- Infekcyjne zapalenie wsierdza
- Uraz

Niedomykalność mitralna

Podział niedomykalności

Typ I

Definicja:

Poszerzenie pierścienia mitralnego

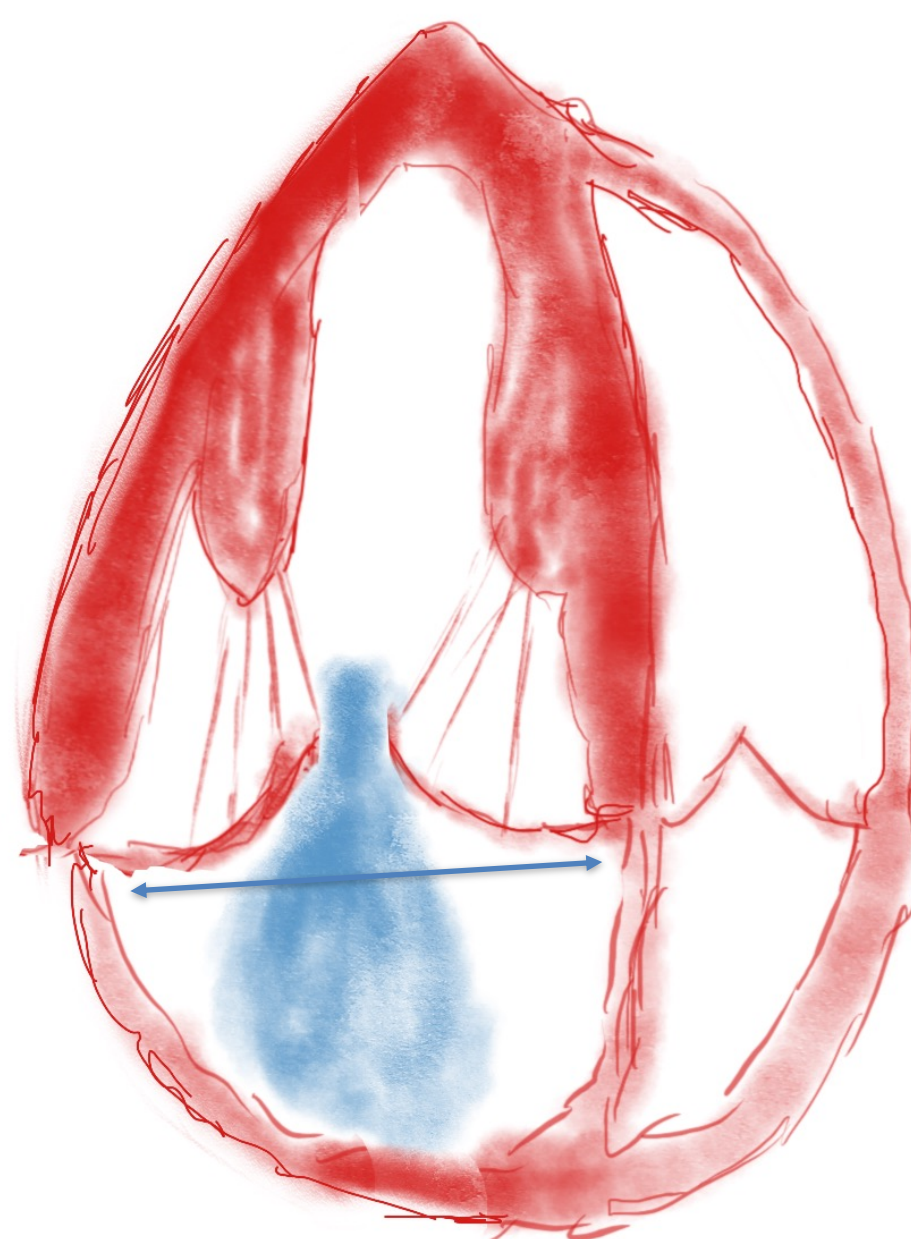
Perforacja płatków

Kardiomiopatia niedokrwienna

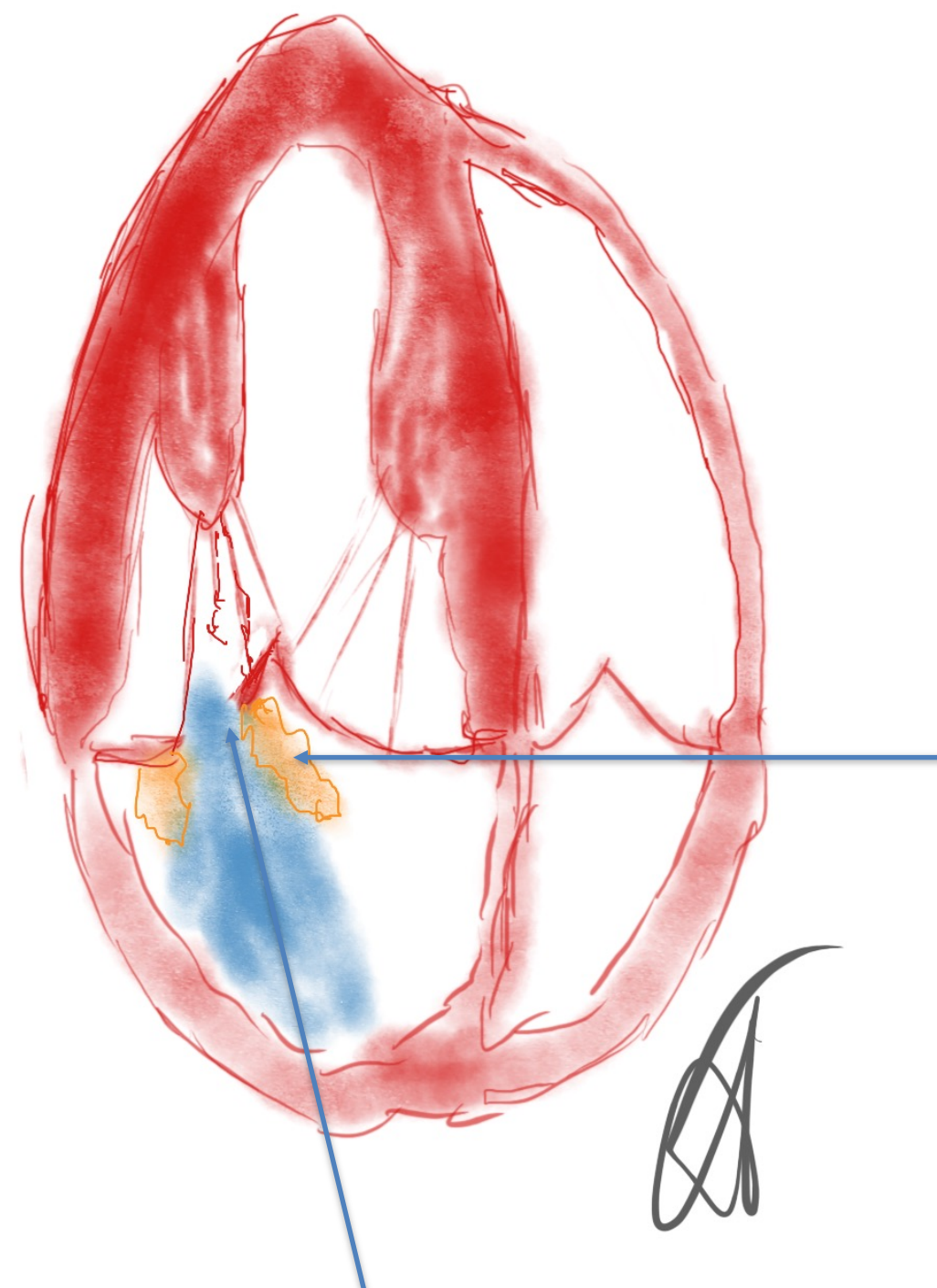
Kardiomiopatia rozstrzeniowa

Wrodzone

Infekcyjne zapalenie wsierdza

Poszerzenie
pierścienia mitralnego

Wegetacje
bakteryjne

Perforacja płatków

Niedomykalność mitralna

Podział niedomykalności

Typ II

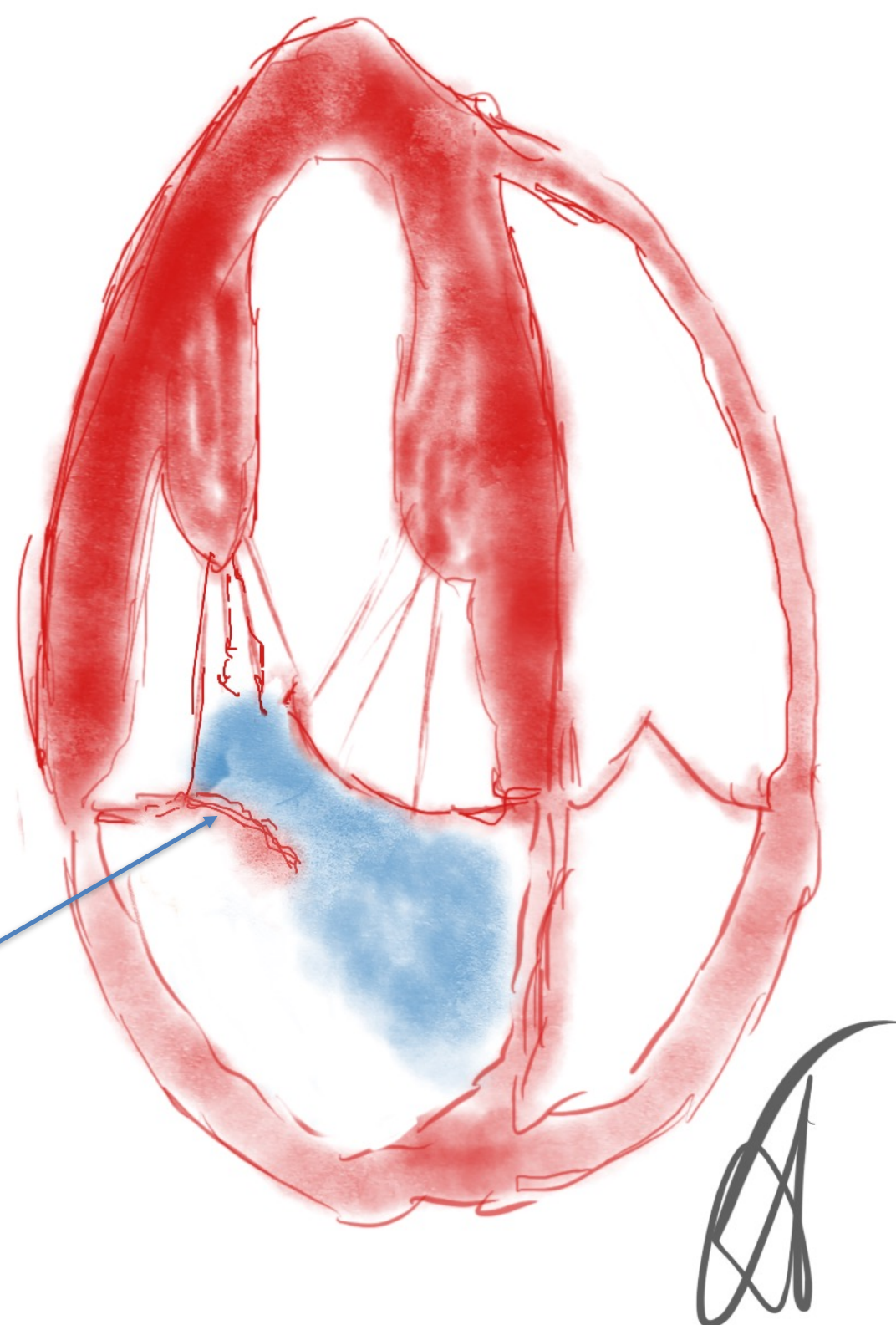
Definicja:

Nadmierny ruch płatków

Degeneracja

Zespół Marfana,

typowy i nietypowy zespół Barlowa

Wypadanie tylnego
płatką mitralnego

Niedomykalność mitralna

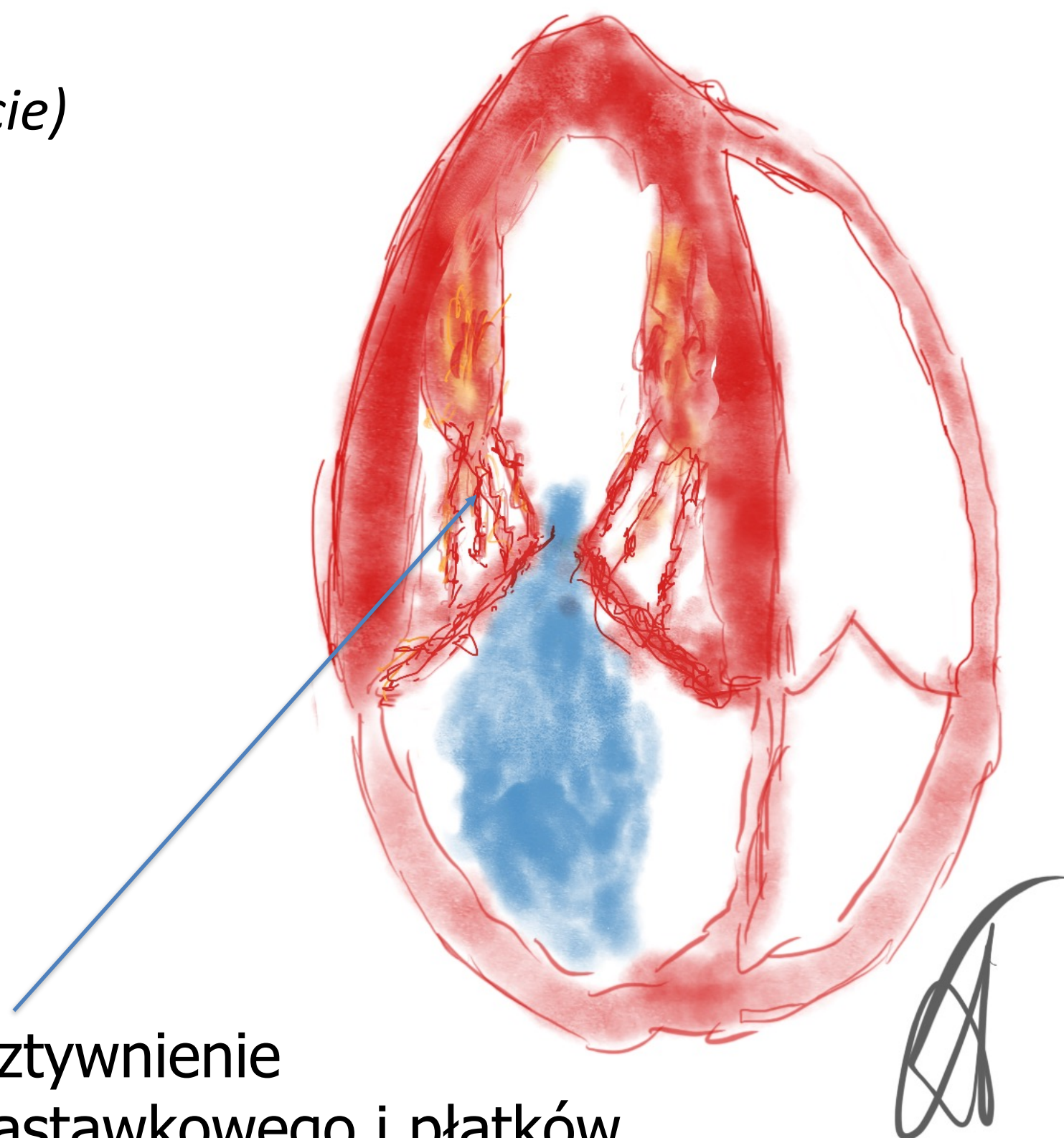
Podział niedomykalności

Typ IIIA

Definicja:

*Restrykcja płatków
(restrykcyjne otwarcie)*

*Choroba reumatyczna,
rakowiak
toczeń*

Skrócenie, usztywnienie
aparatu podzastawkowego i płatków

Niedomykalność mitralna

Podział niedomykalności

Typ IIIB

Definicja:

Restrykcja płatków
(restrykcyjne zamknięcie)

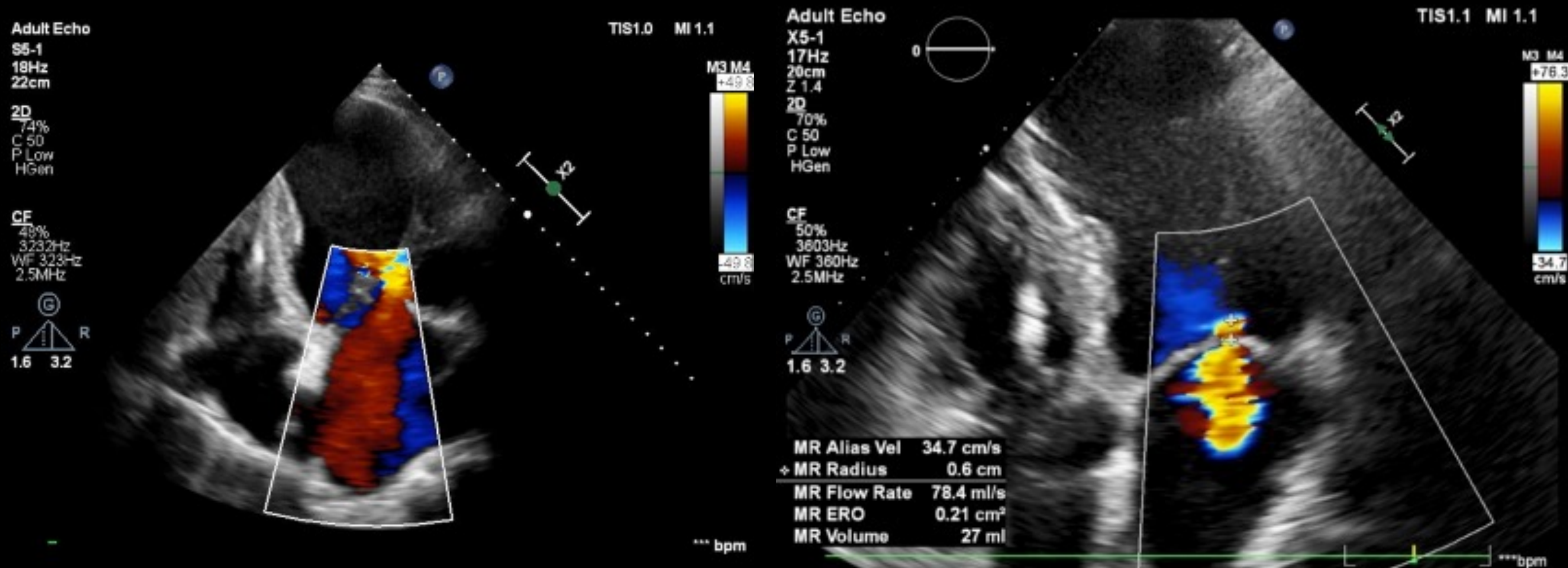
*Kardiomiopatia nedorwienna
(pozawałowa)*

Kardiomiopatia rozstrzeniowa

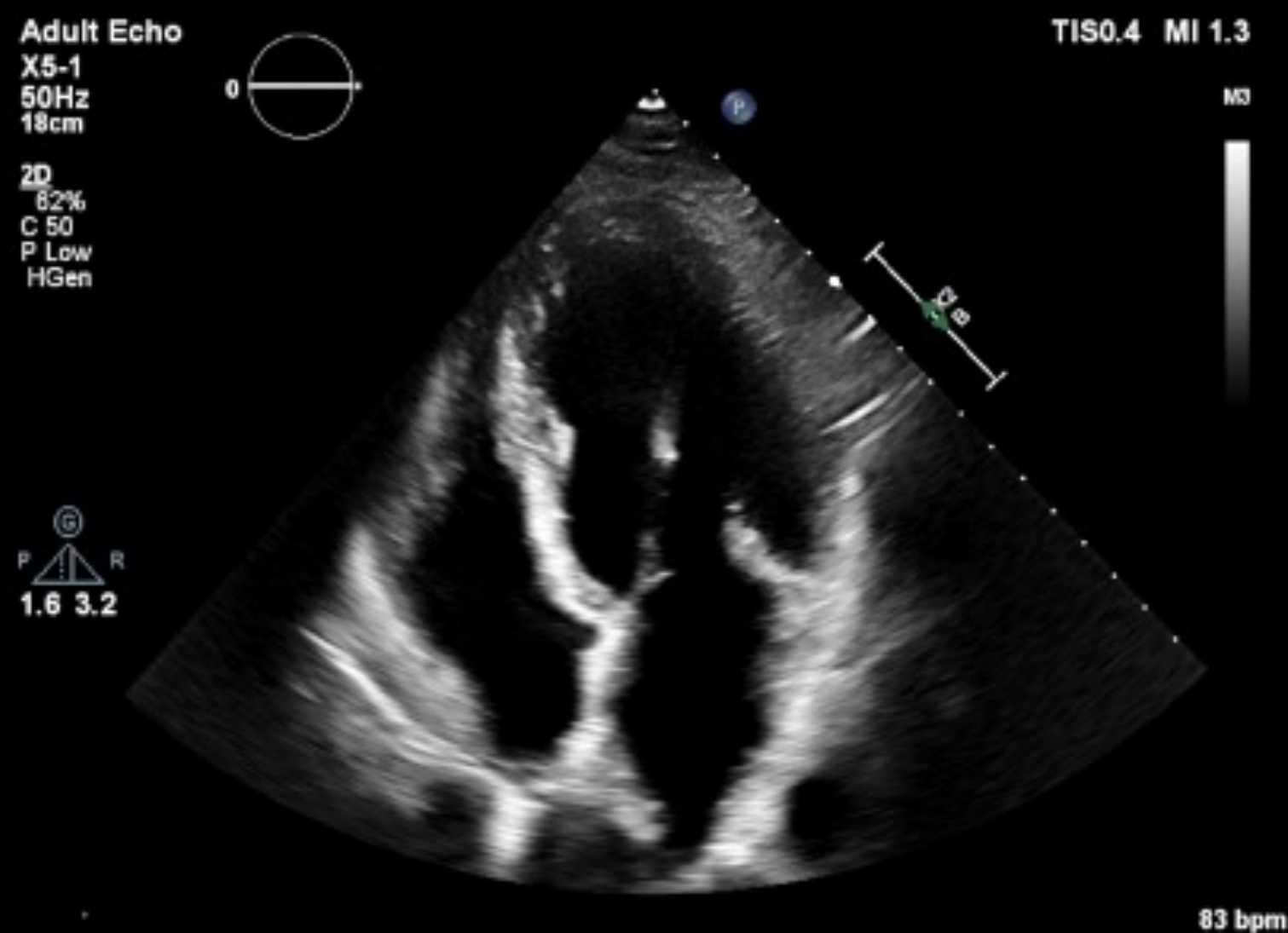
Zmiana kształtu lewej
komory powoduje
pociąganie aparatu pod
zastawkowego
i uniemożliwia zamknięcie
zastawki

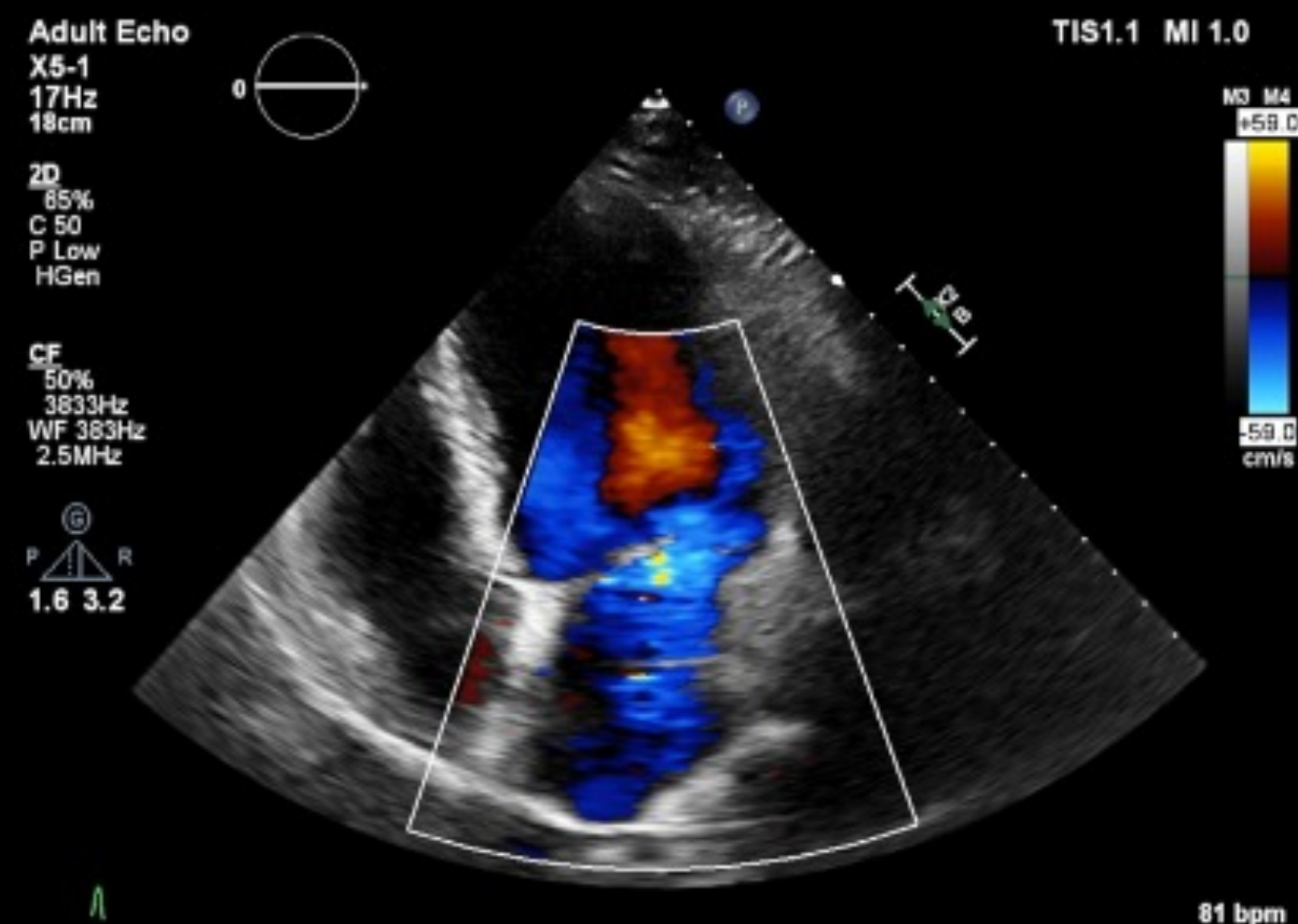
Obraz echokardiograficzny funkcjonalnej niedomykalności mitralnej

Obraz echokardiograficzny organicznej niedomykalności mitralnej

ocena wielkości LA
ocena wielkości i czynności LV i RV
ocena funkcji aparatu mitralnego
ocena mechanizmu powstawania wady,

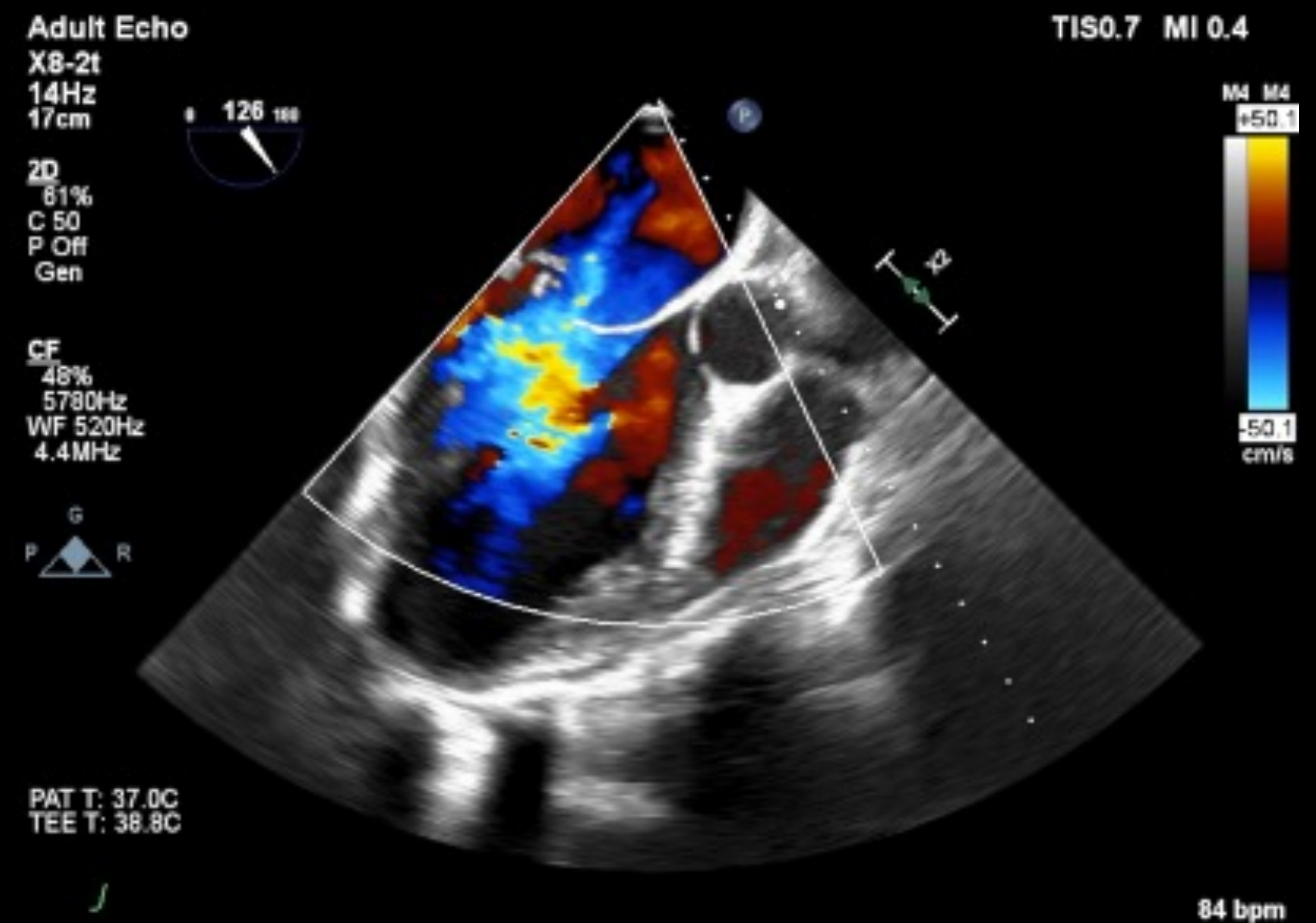
ocena ilościowa i jakościowa wielkości fali zwrotnej
ocena następstw hemodynamicznych,
ocena po wymianie zastawki

Obraz echokardiograficzny organicznej niedomykalności mitralnej

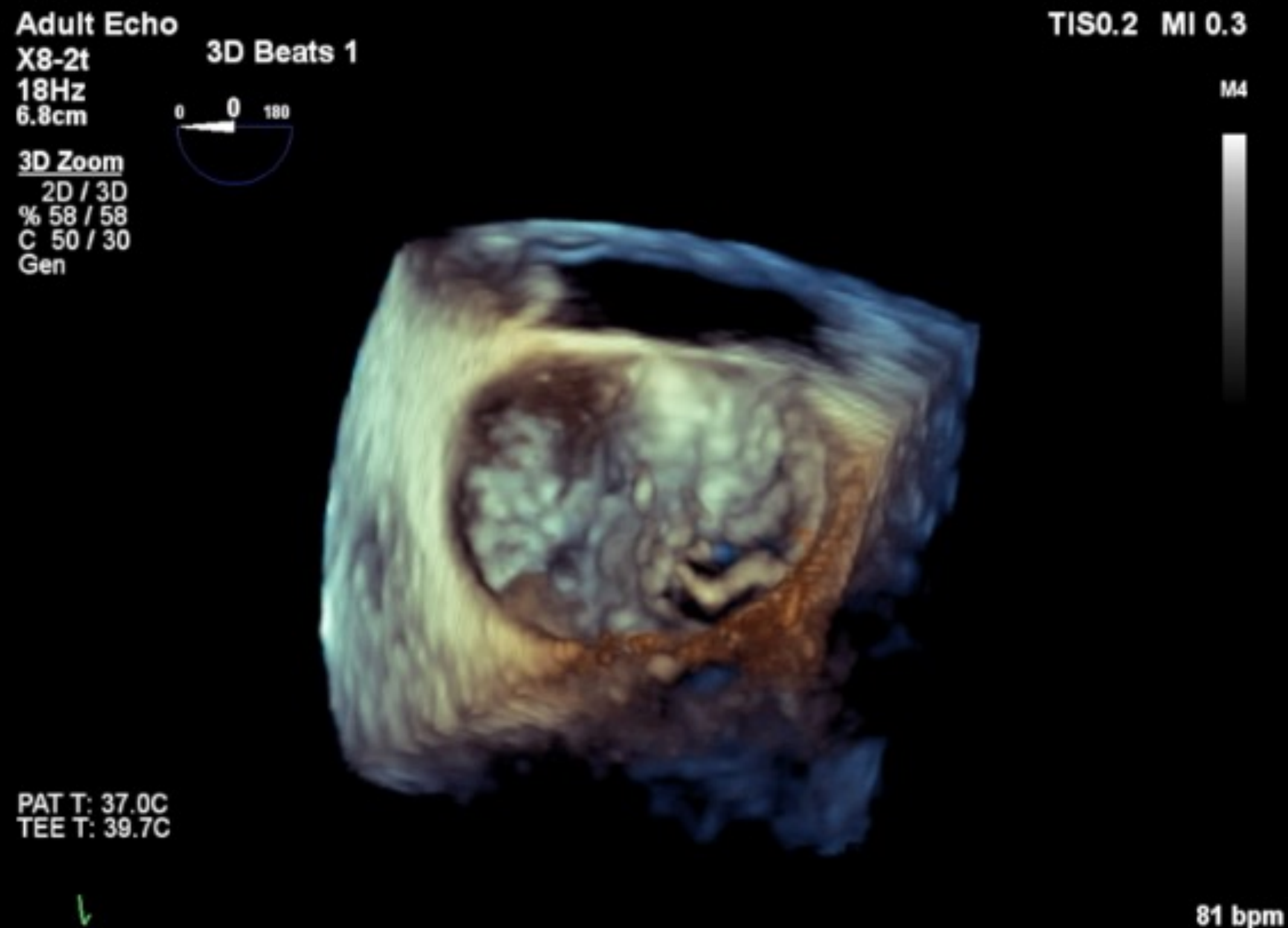
ocena wielkości LA
ocena wielkości i czynności LV i RV
ocena funkcji aparatu mitralnego
ocena mechanizmu powstawania wady,

ocena ilościowa i jakościowa
wielkości fali zwrotnej
ocena następstw
hemodynamicznych,
ocena po wymianie zastawki

Obraz echokardiograficzny organicznej niedomykalności mitralnej

Niedomykalność mitralna

Echokardiograficzne różnice pomiędzy niedomykalnością mitralną organiczną (pierwotną) a funkcjonalną (wtórną)

	Pierwotna	Wtórna
Morfologia	Wypadanie płatków, zerwany mięsień, duża retrakcja płatków, duża perforacja	Normalne ale mocno napięte płatki, brak koaptacji płatków
Fala niedomykalności	Duża fala centralna (>50% lewego przedsionka) lub ekscentryczna fala przyścienna o różnej wielkości	Duża fala centralna (>50% lewego przedsionka) lub ekscentryczna fala przyścienna o różnej wielkości
Konwergencja przepływu	Duża w ciągu Systole	Duża w ciągu Systole
Kształt rejestracji przepływu w doplerze ciągłym	Holosystoliczny / gęsty / trójkątny	Holosystoliczny / gęsty / trójkątny
Talia niedomykalności (mm)	≥7 (≥8 mm w rejestracji dwupłaszczyznowej)	≥7 (≥8 mm w rejestracji dwupłaszczyznowej)
Przepływ wsteczny w żyłach płucnych	Systoliczny, zwrotny	Systoliczny, zwrotny
Napływ mitralny	Dominacja fali E (>1,2 m/s)	Dominacja fali E (>1,2 m/s)
VTI mitralny/aortalny	>1,4	>1,4
ERO (PISA 2D (mm ²))	≥40 mm ²	≥40 mm ² (jeśli eliptyczne ≥30 mm ²)
Objętość nieodmykalności	≥60 ml	≥60 ml (jeśli eliptyczne ≥45 mm ²)
Frakcja niedomykalności (%)	≥50%	≥50%
Lewa komora	Poszerzone (ESD ≥40 mm)	Poszerzone
Lewy przedsionek	Poszerzony (wymiar ≥55 mm lub ≥60 ml/m ²)	Poszerzone

Niedomykalność mitralna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
A	Ryzyko niedomykalności mitralnej	Łagodne wypadanie płatków z zachowaną koaptacją Łagodne pogrubienie płatków z ich niewielką restrykcją	Brak strumienia niedomykalności, lub fala <20% powierzchni LP, Talia niedomykalności <0,3cm	Brak	Brak
B	Postępująca niedomykalność mitralna	Duże wypadanie płatków z zachowaną koaptacją Zmiany reumatyczne z restrykcją pogrubiałych płatków. Restrykcją. Wcześniejsze IZW	Centralny strumień zajmujący 20-40% powierzchni LP. Talia niedomykalności <0,7 cm Objętość niedomykalności <60 ml Efektywne pole ujścia niedomykalności ERO <0,4 cm ²	Małe powiększenie lewego przedsionka Bez powiększenia lewej komory Normalne ciśnienie w łożysku płucnym	Brak

Niedomykalność mitralna

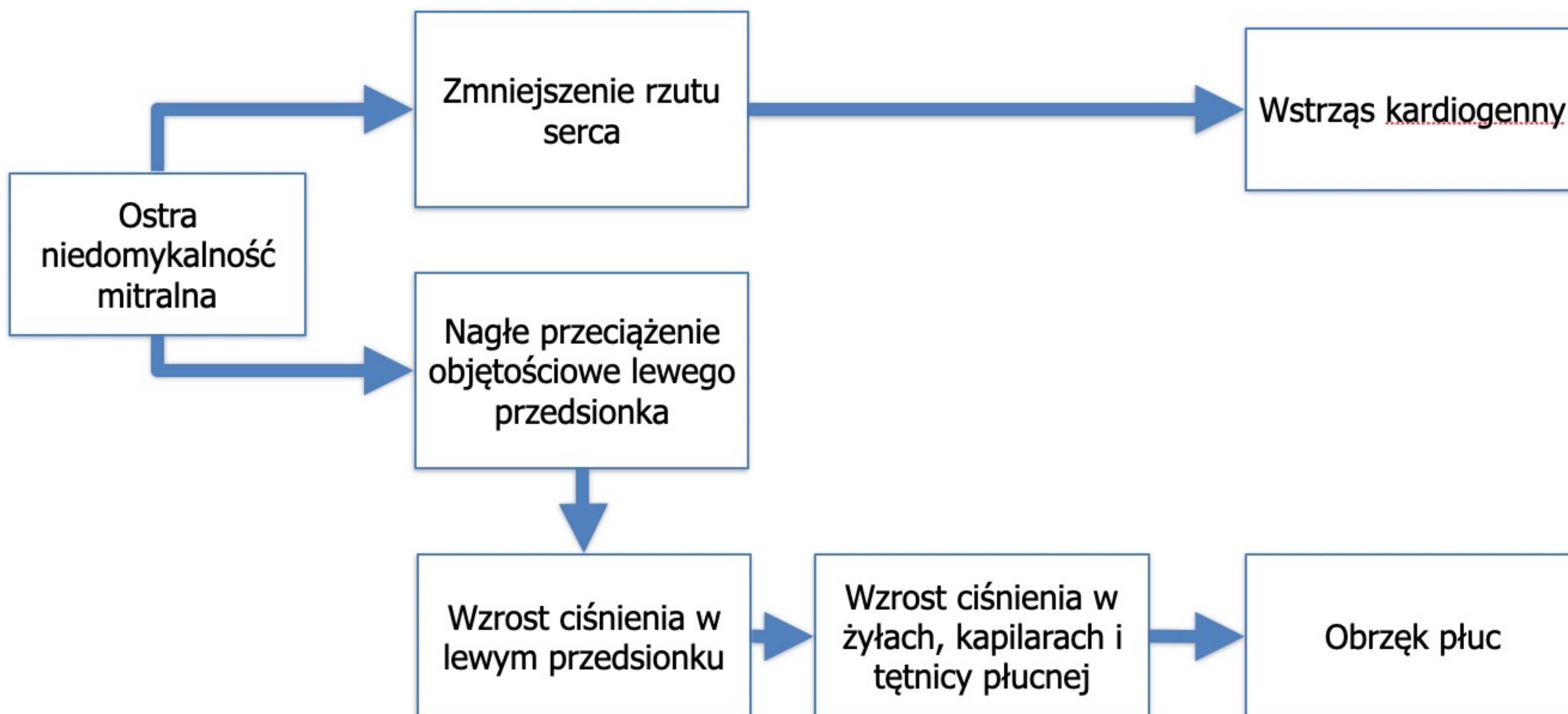
Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
C	Bezobjawowa ciężka niedomykalność mitralna	Łagodne wypadanie płatków z zachowaną koaptacją Łagodne pogrubienie płatków z ich niewielką restrykcją	Centralny strumień zajmujący 20-40% powierzchni LP. Talia niedomykalności $\geq 0,7$ cm Objętość niedomykalności ≥ 60 ml Efektywne pole ujścia niedomykalności ERO $\geq 0,4$ cm ²	Umiarkowane lub duże poszerzenie LA i LK Może być obecne nadciśnienie płucne w spoczynku i/lub w wysiłku C1. EF > 60% i LVEDD < 40mm C2. EF $\leq$ 60% i LVEDD $\geq$ 40mm	Brak
D	Objawowa ciężka niedomykalność mitralna	Duże wypadanie płatków z ubytkiem koaptacji Zmiany reumatyczne z restrykcją płatków i brakiem dużym koaptacji. Restrykcją. Wcześniejsze IZW. Poradiacyjne uszkodzenie płatków	Centralny strumień zajmujący 20-40% powierzchni LP. Talia niedomykalności $\geq 0,7$ cm Objętość niedomykalności ≥ 60 ml Efektywne pole ujścia niedomykalności ERO $\geq 0,4$ cm ²	Umiarkowane lub duże poszerzenie LA i LK Obecne nadciśnienie płucne	Zmniejszona tolerancja wysiłku Duszność wysiłkowa

Niedomykalność mitralna

Patofizjologia ostrej wady

Niedomykalność mitralna

Patofizjologia przewlekłej wady

stopniowe przeciążenie objętościowe lewej komory i lewego przedsionka -> kompensacyjny ekscentryczny przerost LV - > ↑ objętość końcoworozkurczowej i masy LV-> ↑ podatności LV i LA (co zapobiega ↑ ciśnienia w łóżysku płucnym).

Faza wyrównanej

↑ objętości LV i zachowany efektywny rzut serca; ponadto EF utrzymuje się w granicach normy (dzięki ↓ obciążenia następczego)

Faza niewyrównanej

↑ objętość końcoworozkurczowa,
↑ ciśnienie końcoworozkurczowe LV,
↓ objętości wyrzutowej i EF

Obukomorowa niewydolność serca

Niedomykalność mitralna

Objawy podmiotowe

- **Przewlekła NM**

- kołatanie serca
  - rozstrzeń lewego przedsionka
  - migotanie przedsionków
- męczliwość i osłabienie zwłaszcza podczas wysiłku
- duszność, duszność nocna
- rzadziej:
  - powikłania zatorowe, częściej IZW

Niedomykalność mitralna

Objawy podmiotowe

- **Ostra**

objawy szybko narastającej niewydolności lewej komory

obrzęk płuc

szybko narastające objawy niewydolności prawej komory

Objawy przedmiotowe

- **Przewlekła niedomykalność mitralna**
- holosystoliczny szmer, najlepiej słyszalny na koniuszku, promieniujący do pachy i okolicy lewej łopatki
  - głośność szmeru nie jest wykładnikiem stopnia niedomykalności !!
- I ton serca cichy
- III ton serca
  - w zaawansowanej niedomykalności – krótki szmer rozkurczowy po III tonie
- objawy zastoju w krążeniu małym: trzeszczenia u podstawy płuc
- objawy niewydolności obukomorowej: wodobrzusze, obrzęki

Objawy przedmiotowe

- **Ostra niedomykalność mitralna**
  - szmer holosystoliczny z dużym obszarem promieniowania wzdłuż lewego brzegu mostka i do podstawy serca
  - I ton może być prawidłowy
  - III, IV ton serca
  - objawy obrzęku płuc
- **W ciężkiej ostrej niedomykalności szmer może być niesłyszalny!!!**

Badania dodatkowe

- Echokardiografia
  - kluczowe znaczenie diagnostyczne.
  - pozwala na ocenę jakościową i ilościową wady serca i jej powikłań
- Rezonans magnetyczny
  - tylko w wybranych przypadkach, np. ocena stopnia zwłóknienia miokardium w ciężkiej, przewlekłej niedomykalności mitralnej
- Inne techniki: tomografia komputerowa, SPECT, PET w zależności od przypadku

Leczenie ostrej wady

- Stabilizacja hemodynamiczna
  - Zmniejszenie obciążenia następczego: nitroprusydek sodu, ACE-inhibitory
  - W zespole małego rzutu: aminy katecholowe, kontrapulsacja wewnątrzaortalna
  - W IZW: antybiotykoterapia, leczenie operacyjne
- **Szybki zabieg operacyjny**
  - Kardiochirurgiczny
  - Przezskórny (początkowe doświadczenia)

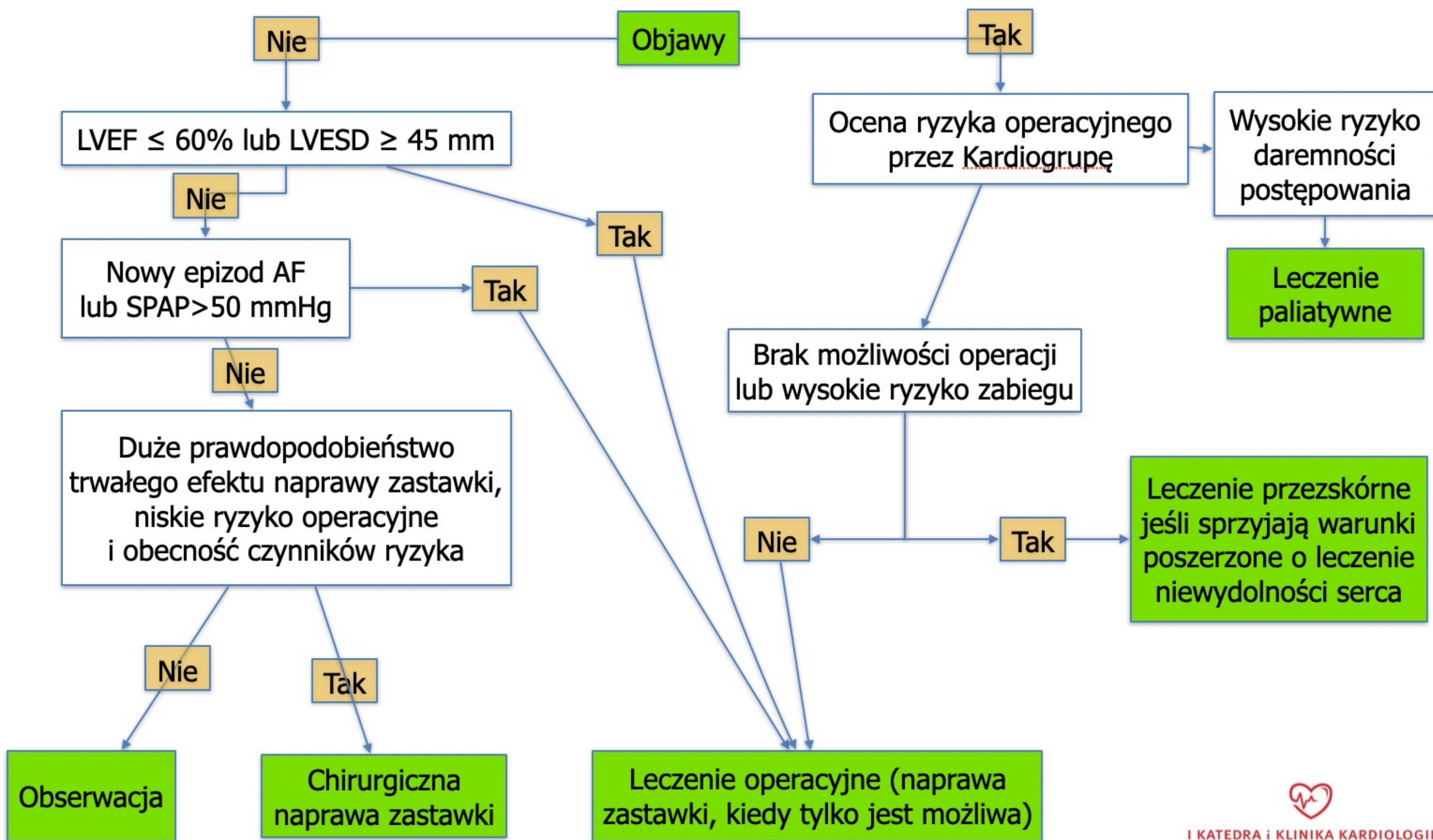
Leczenie wady przewlekłej

- **Leczenie zachowawcze**
  - inhibitory konwertazy angiotensyny, diuretyki
  - leki betaadrenolityczne, digoksyna, antagoniści wapnia
  - W przypadku migotania przedsionków
    - leczenie przeciwzakrzepowe
  - Profilaktyka antybiotykowa
- **Leczenie zabiegowe**

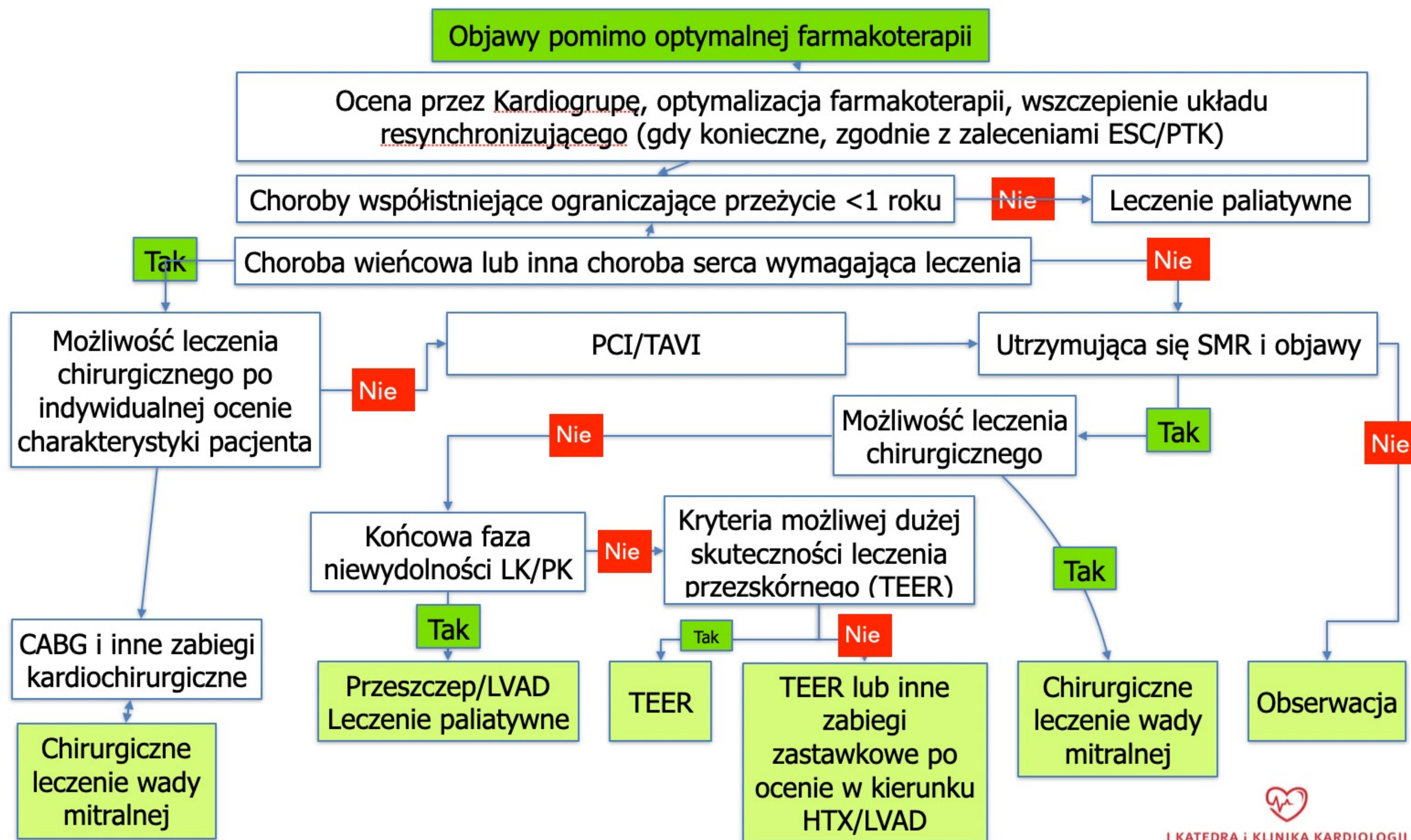
Niedomykalność mitralna

Ciężka przewlekła pierwotna (organiczna) niedomykalność mitralna

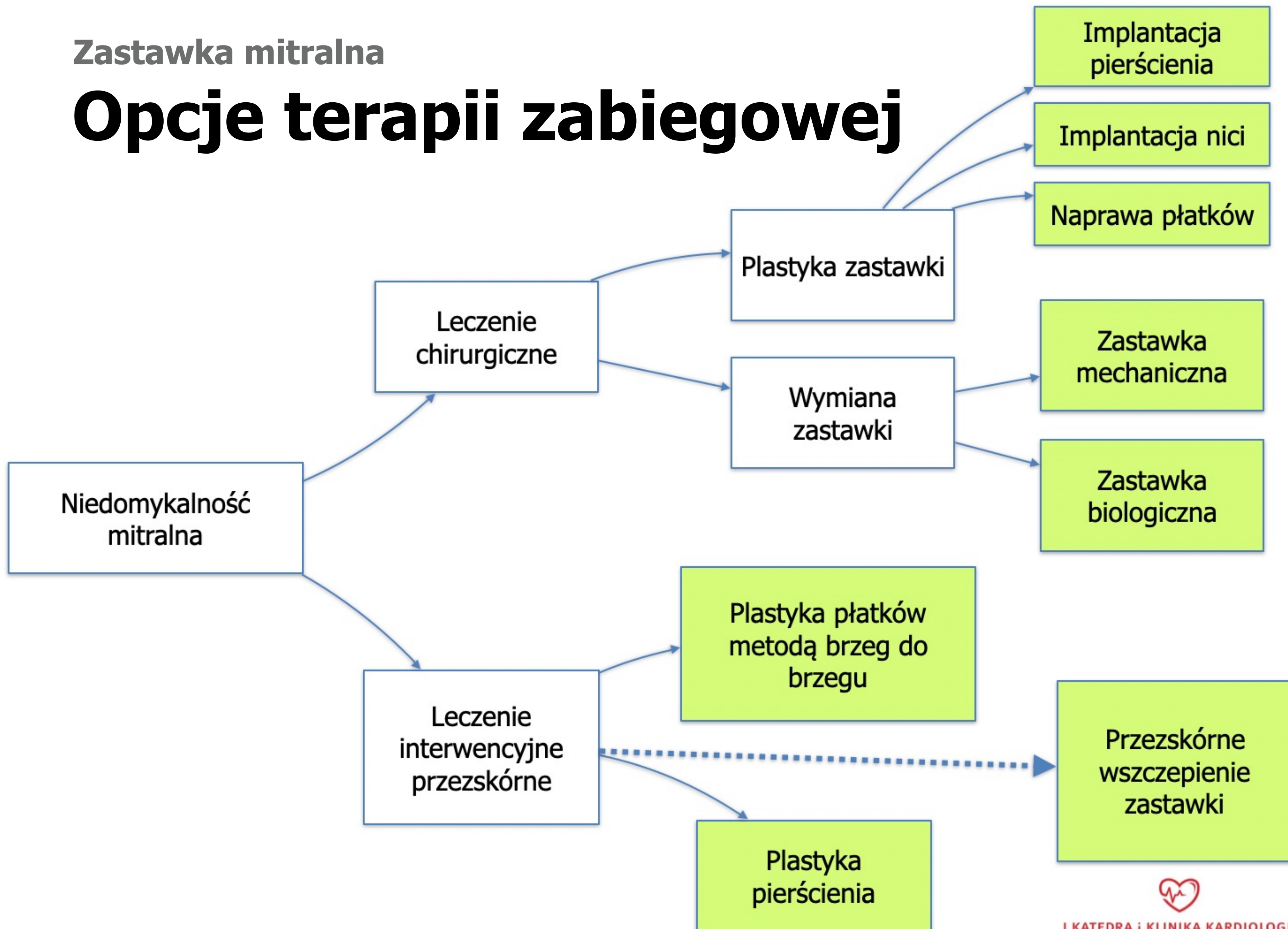
Niedomykalność mitralna

Ciężka przewlekła wtórna (funkcjonalna) niedomykalność mitralna

Zastawka mitralna

Opcje terapii zabiegowej

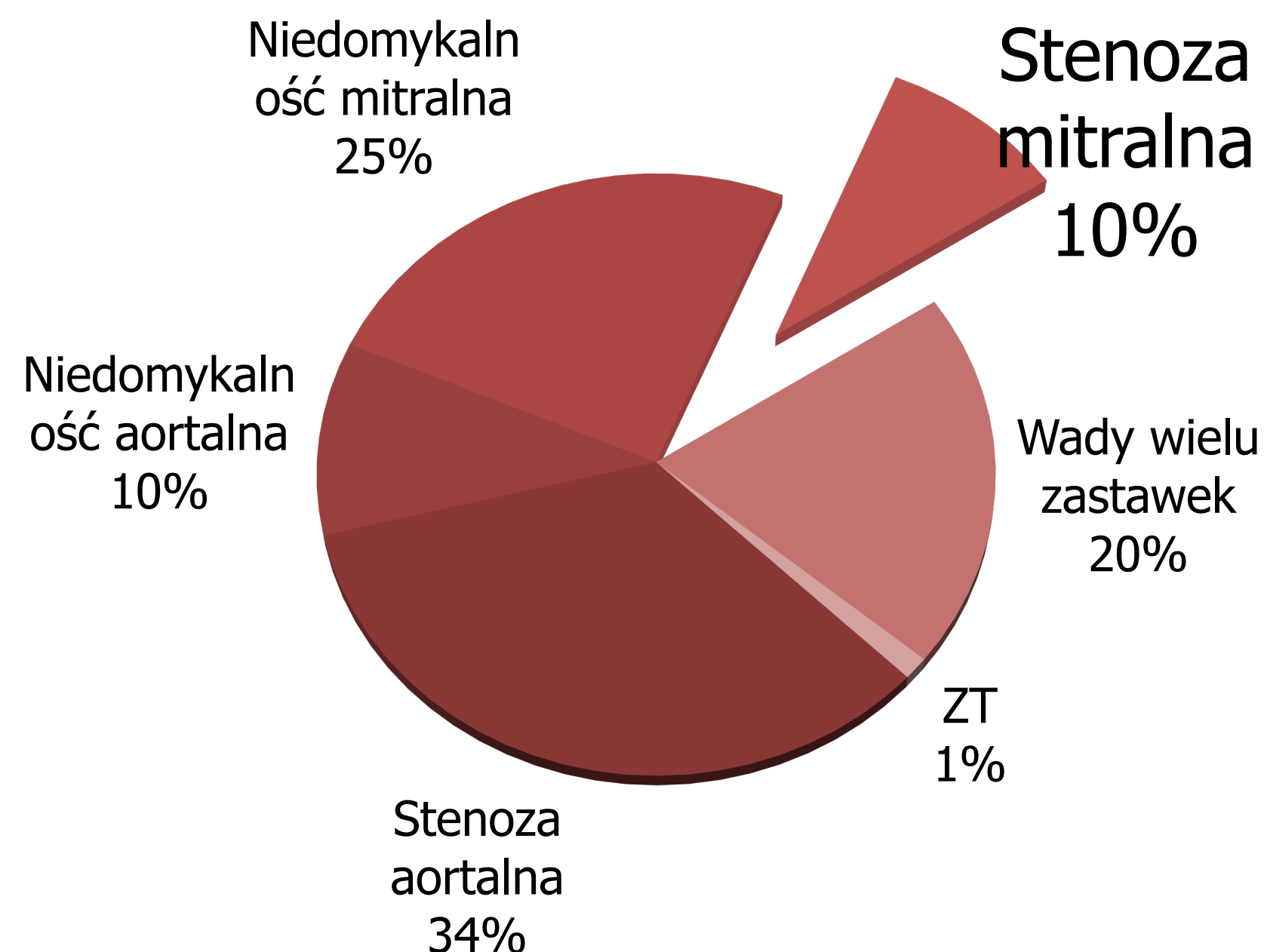

Stenoza mitralna

Epidemiologia

- 2/3 pacjentów z istotną stenozą to kobiety
- Częściej u ludzi w średnim wieku

Stenoza mitralna

Przebieg naturalny

- Od zachorowania na chorobę reumatyczną do wystąpienia objawów: około 20 lat
- Postęp wady u ~30% wynosi ~0,3 cm²/rok

Etiologia i patogeneza

- Przyczyny:

- **Organiczna** - ograniczona ruchomość płatków i nici ścięgniętych spowodowane zmianami organicznymi
  - w 99% przypadków spowodowane chorobą reumatyczną
  - rzadko: infekcyjne zapalenie wsierdza, rakowiak, toczeń rumieniowaty układowy zespoły mukopolisacharydowe
- **Czynnościowe** - zwężenia wtórne do zmian
  - organicznych: np. guzy lewego przedsionka zawężające światło zastawki mitralnej
  - względne: np. strumień niedomykalności aortalnej skierowany na przedni płatek mitralny

Stenoza mitralna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
A	Ryzyko stenozy mitralnej	Łagodne uwypuklanie płatka w rozkurczu	V max. < 2 m/s	Normalny przepływ przez zastawkę mitralną	Brak
B	Postępująca stenoza mitralna	Zmiany reumatyczne, sklejenie komisur, rozkurczowe uwypuklanie się patka. Planimetrycznie MVA>1,5cm ²	Zwiększona prędkość przepływu przez zastawkę. MVA>1,5cm ² .	Małe do umiarkowanego powiększenie lewego przedsionka Normalny przepływ płucny w spoczynku	Brak

Stenoza mitralna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
C	Bezobjawowa ciężka stenoza mitralna	Zmiany reumatyczne, sklejenie komisur, rozkurczowe uwypuklanie się patka. Planimetrycznie $MVA \leq 1,5 \text{ cm}^2$	$MVA \leq 1,5 \text{ cm}^2$ ($MVA \leq 1,0 \text{ cm}^2$ w przypadku bardzo ciężkiej stenozy). Wydłużenie czasu półtrwania napływu $\geq 150 \text{ ms}$. Gradient średni $> 10 \text{ mmHg}$	Znacznie powiększony lewy przedsionek Podwyższone ciśnienie w tętnicy płucnej $> 30 \text{ mmHg}$	Brak
D	Objawowa ciężka stenoza mitralna	Zmiany reumatyczne, sklejenie komisur, rozkurczowe uwypuklanie się patka. Planimetrycznie $MVA \leq 1,5 \text{ cm}^2$	$MVA \leq 1,5 \text{ cm}^2$ ($MVA \leq 1,0 \text{ cm}^2$ w przypadku bardzo ciężkiej stenozy). Wydłużenie czasu półtrwania napływu $\geq 150 \text{ ms}$. Gradient średni $> 10 \text{ mmHg}$	Znacznie powiększony lewy przedsionek Podwyższone ciśnienie w tętnicy płucnej $> 30 \text{ mmHg}$	Istotne zmniejszenie tolerancji wysiłku Duszność wysiłkowa

Obraz echokardiograficzny stenozy mitralnej

Adult Echo
X5-1
50Hz
17cm
2D
71%
C 50
P Low
HGen

TIS0.4 MI 1.2
M3

P R
1.6 3.2

77 bpm K

Adult Echo
X5-1
50Hz
17cm
2D
89%
C 50
P Low
HGen

TIS0.4 MI 1.2
M3

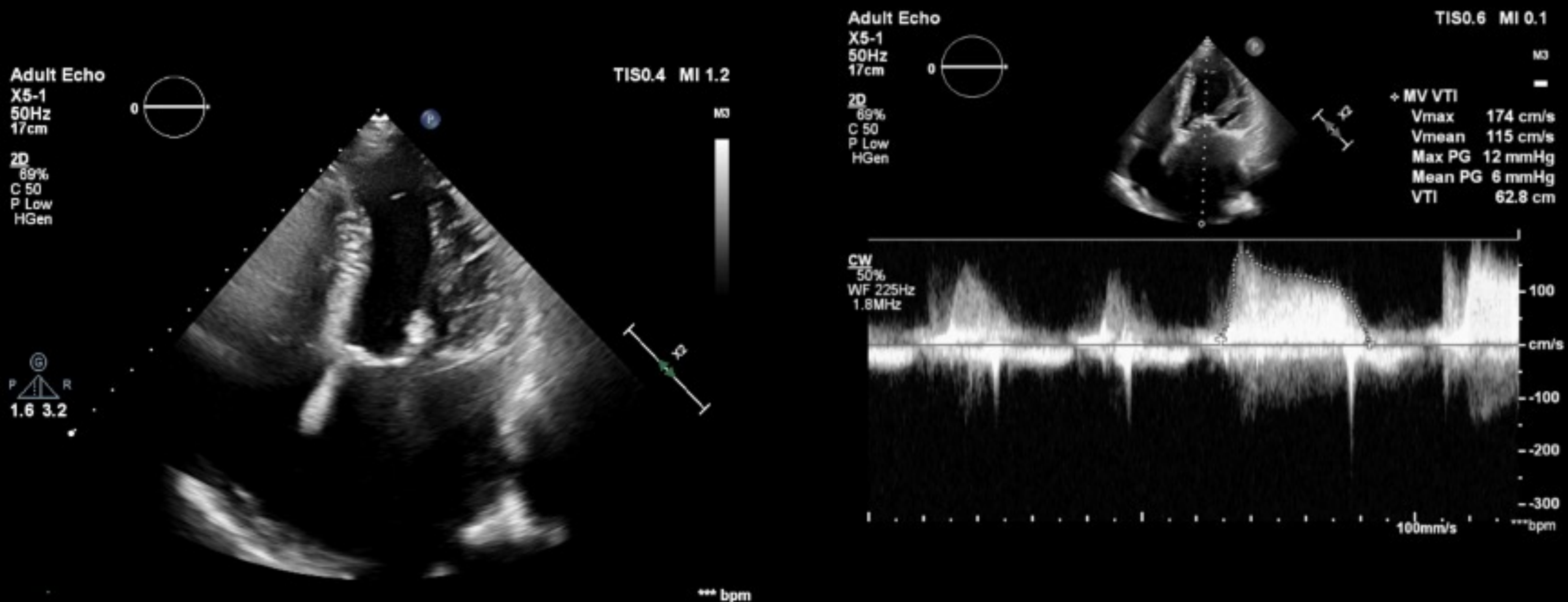
P R
1.6 3.2

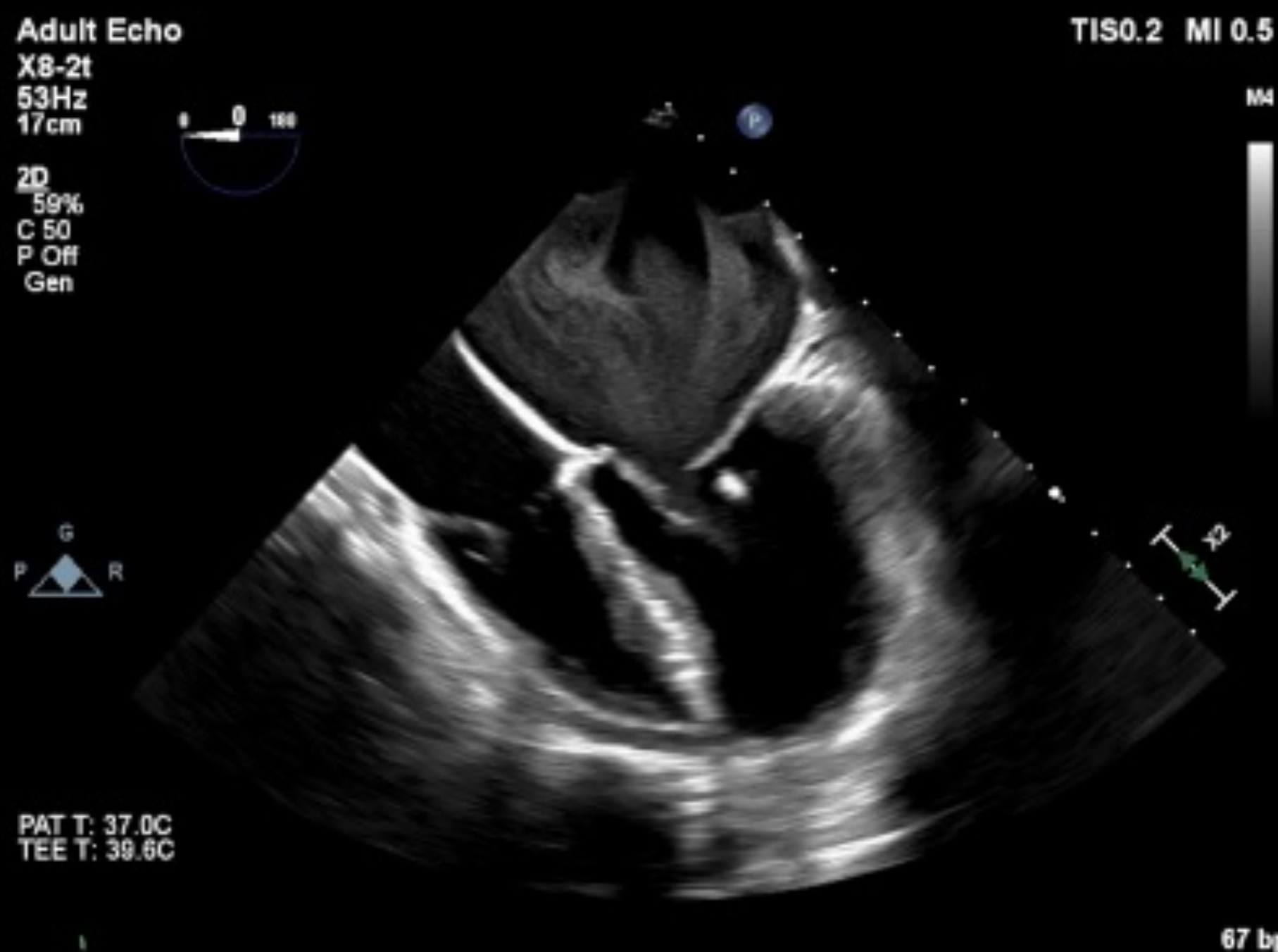
93 bpm

Obraz echokardiograficzny stenozy mitralnej

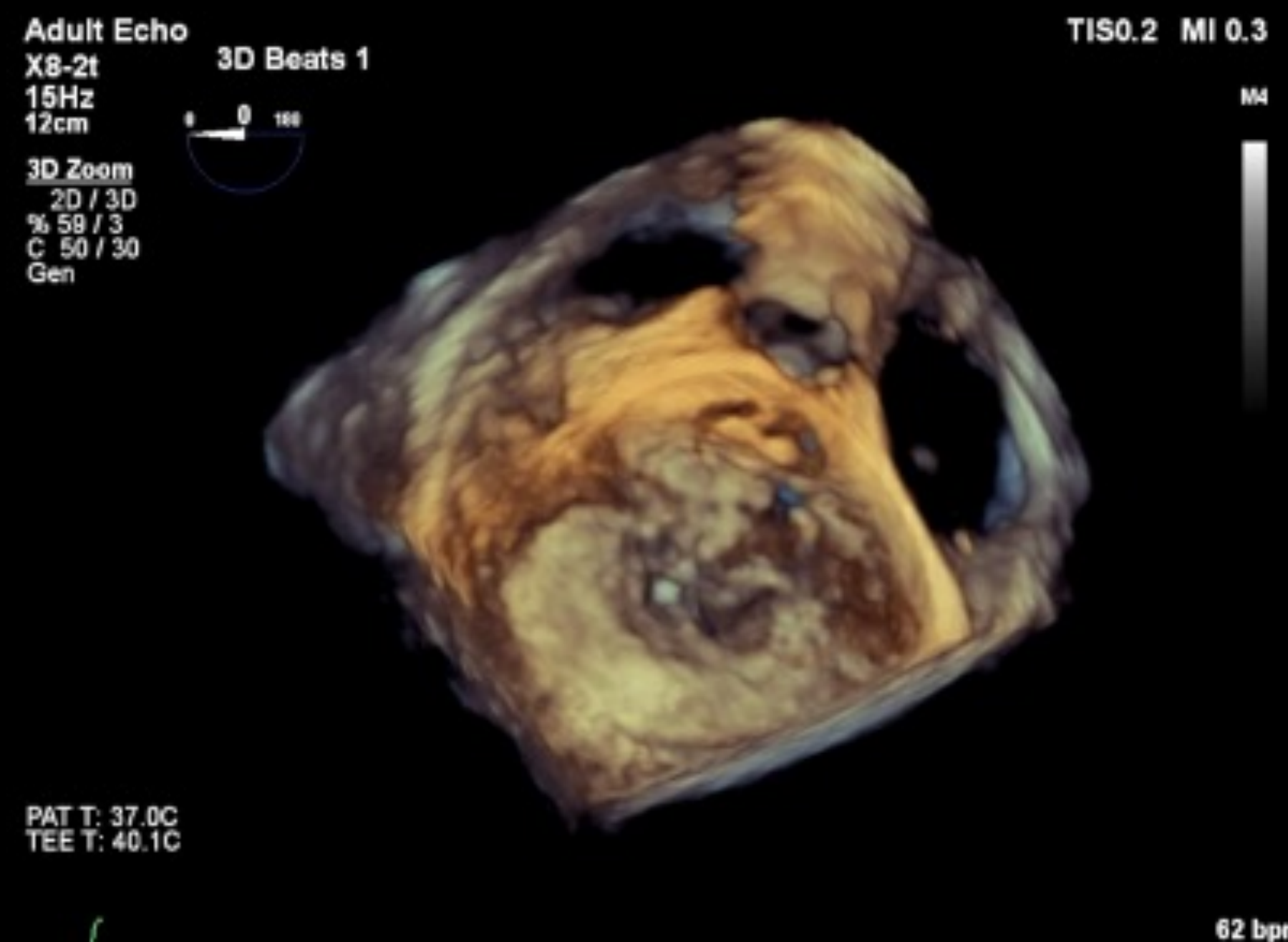
Obraz echokardiograficzny stenozy mitralnej

Adult Echo
X8-2t
15Hz
12cm

3D Beats 1

3D Zoom
2D / 3D
% 59 / 3
C 50 / 30
Gen

Obraz echokardiograficzny stenozy mitralnej

Stenoza mitralna

Objawy podmiotowe

- Duszność wysiłkowa
- Napadowa duszność nocna
- Krwiotłucie
- Kołatania serca (migotanie przedsionków)
- Bóle wieńcowe

Objawy podmiotowe

- Migotanie przedsionków występuje u ok. 30% pacjentów ze zwężeniem zastawki mitralnej
- U wszystkich pacjentów z migotaniem przedsionków i zwężeniem zastawki mitralnej należy bezwzględnie stosować przewlekłe leczenie przeciwzakrzepowe (acenokumarol, warfaryna)

Objawy podmiotowe

- Objawy prawokomorowej niewydolności serca:
  - przepełnienie żył szyjnych
  - obrzęki obwodowe
  - powiększenie i przekrwienie uszkodzenie wątroby
  - przesięki w jamach surowiczych ciała (opłucnej, otrzewnej, osierdziu)

Objawy przedmiotowe

- Zjawiska osłuchowe pochodzenia mitralnego:
  - szmer (turkot) rozkurczowy
  - wzmocnienie I tonu – I ton „kłapiący”
  - trzask otwarcia zastawki mitralnej
  - szmer przedskurczowy (przy rytmie zatokowym)
  - szmer skurczowy towarzyszącej niedomykalności mitralnej
- spoza zastawki mitralnej:
  - szmer skurczowy niedomykalności trójdzielnej
  - szmer rozkurczowy niedomykalności płucnej

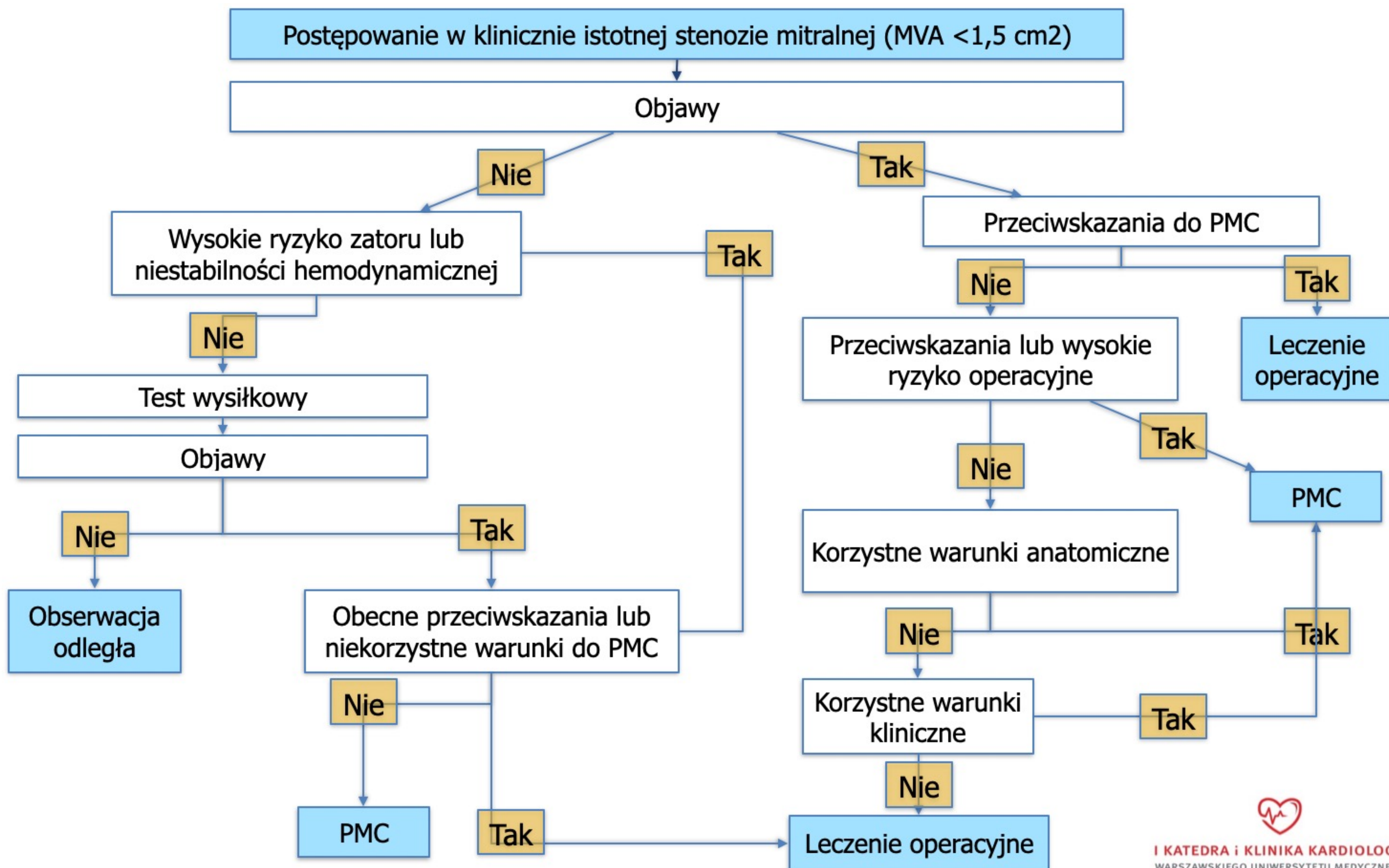

Leczenie

- Leczenie zachowawcze:
  - Leki beta-adrenolityczne,
  - Diuretyki
  - Inhibitory konwertazy angiotensyny
  - Leczenie przeciwzakrzepowe (migotanie przedsionków, po udarze, z czynnikami ryzyka, ze sztuczną zastawką)
  - Profilaktyka antybiotykowa

Postępowanie

Stenoza mitralna

Kwalifikacja do przezskórnej komisurotomii mitralnej (PMC)

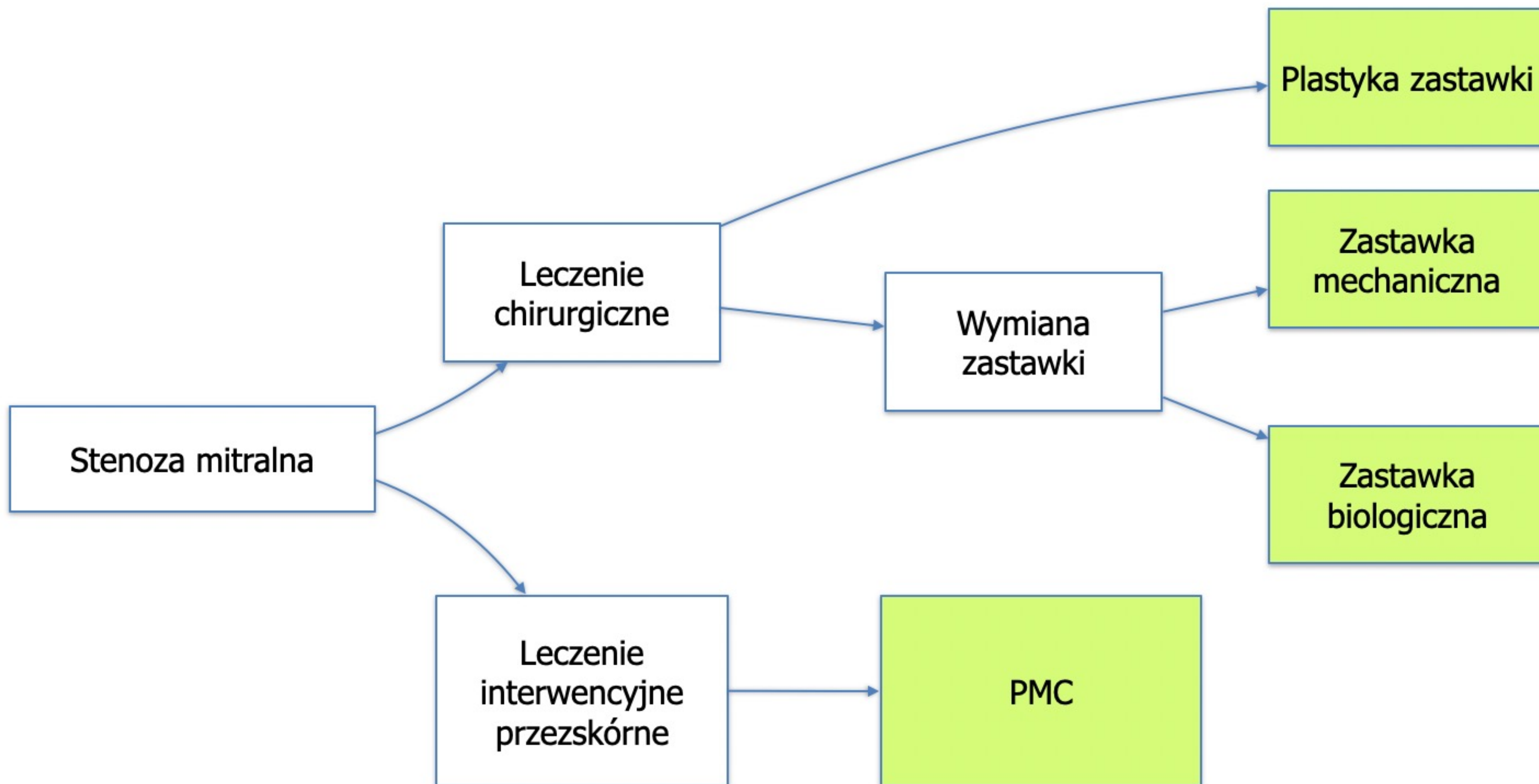
Stopień	Ruchomość płatków	Pogrubienie płatków	Zwapnienia	Zajęcie aparatu podzastawkowego
1	Znaczna ruchomość płatków, restrykcja jedynie brzegów płatków	Praktycznie prawidłowa grubość płatków (4–5 mm)	Pojedyncze pola zwiększonej echogeniczności	Minimalne pogrubienie strun ścię- gnistych tuż przy brzegach płatków
2	Prawidłowa ruchomość podstawnej i środkowej części płatków	Pogrubienie jedynie brze- gów płatków (5–8 mm)	Rozsiane pola zwiększonej echo- geniczności głównie brzegów płatków	Pogrubienie strun ścięgnistych obejmujące jedną trzecią długości
3	Rozkurczowy ruch jedynie przypodstawnej części płatków	Pogrubienie całości płatków (5–8 mm)	Pola zwiększonej echogeniczno- ści obejmujące środkowe części płatków	Pogrubienie strun ścięgnistych obejmujące ponad dwie trzecie długości
4	Brak lub minimalna rucho- mość płatków w rozkurczu	Masywne pogrubienie cało- ści płatków (> 8–10 mm)	Pola zwiększonej echogeniczności obejmujące większą część płatków	Masywne pogrubienie i skrócenie strun ścięgnistych obejmujące mięśnie brodawkowate

Im mniejsza suma punktów, tym większe prawdopodobieństwo efektywnego zabiegu. Powyżej 8 punktów - niskie prawdopodobieństwo.

Stenoza mitralna

Opcje terapii zabiegowej

Zastawka Trójdzielnna

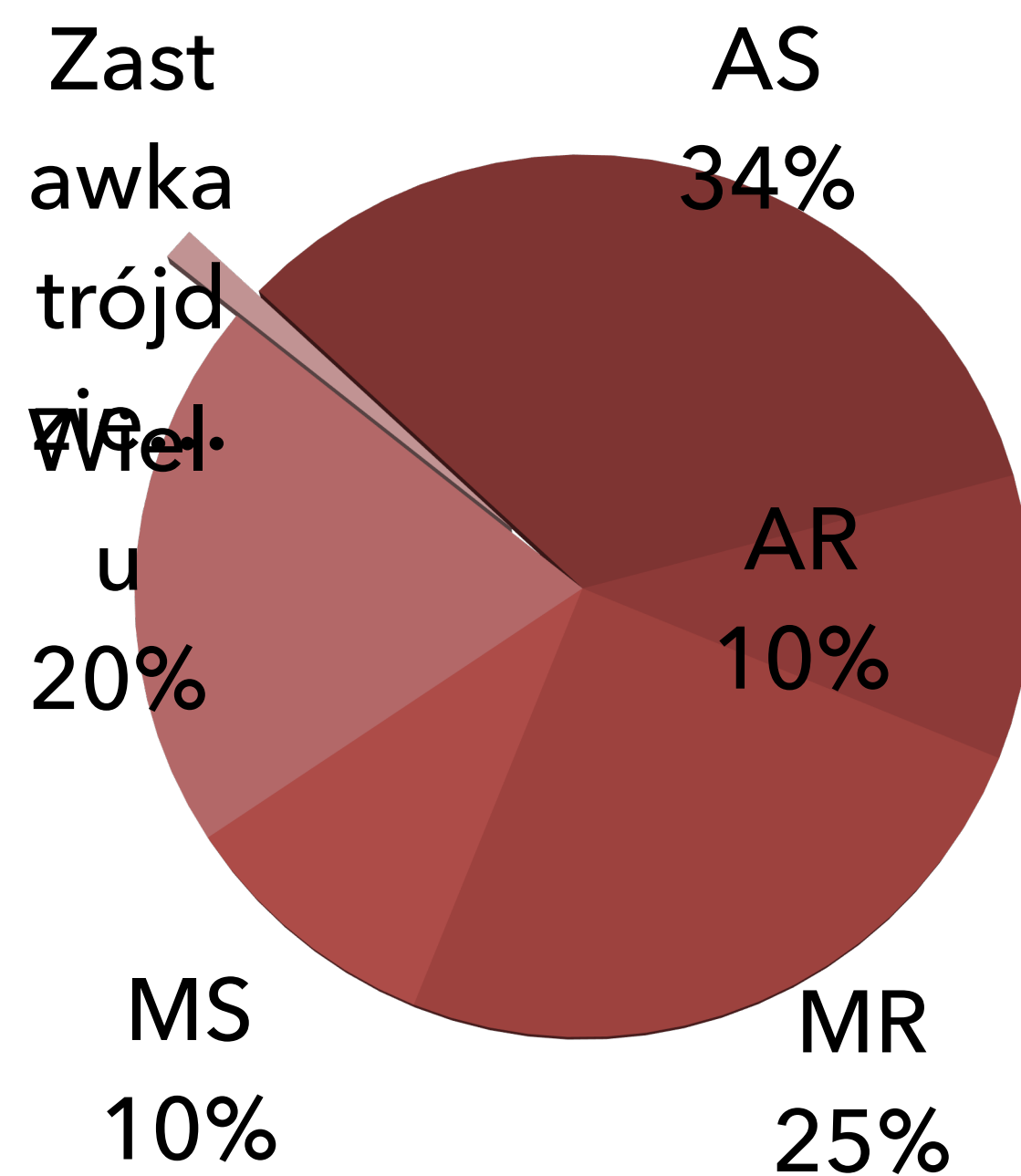
Niedomykalność trójdzielna

Niedomykalność trójdzielna

Etiologia

- U około 20% zdrowych kobiet można stwierdzić łagodną niedomykalność trójdzielną nieistotną hemodynamicznie
- Wady izolowane są rzadkie, częściej współistnieją z innymi wadami

Etiologia

- **Przyczyny niedomykalności przewlekłej**

- Choroba reumatyczna
- Niereumatyczna
  - Infekcyjne zapalenie wsierdza
  - Anomalia Ebstein
  - Rakowiak
  - Dysfunkcja mięśni brodawkowatych
  - Uraz

- Choroby tkanki łącznej
- RZS
- Uszkodzenie radiacyjne

Obraz echokardiograficzny niedomykalności trójdzielnej

TIS0.6 MI Adult Echo

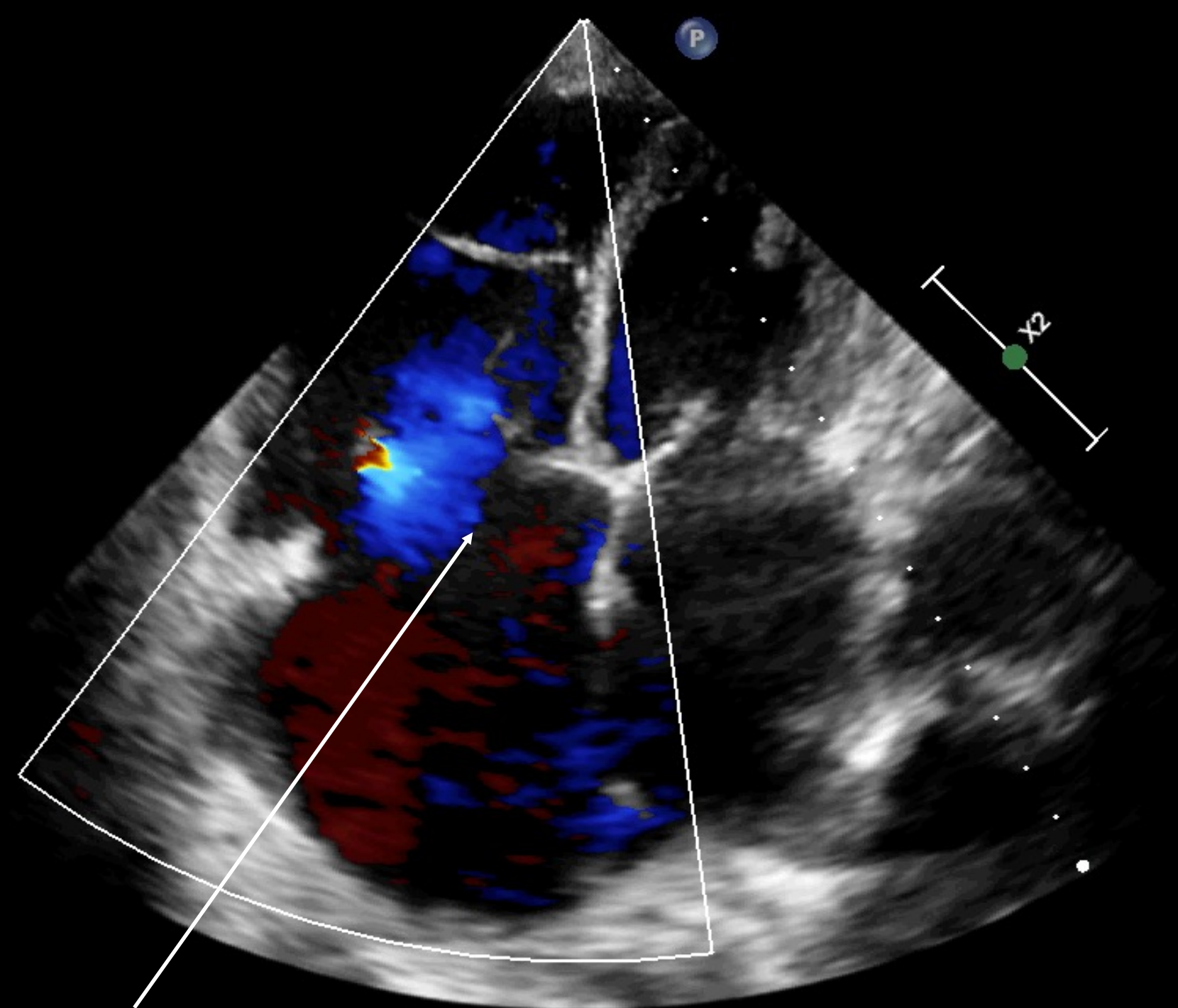
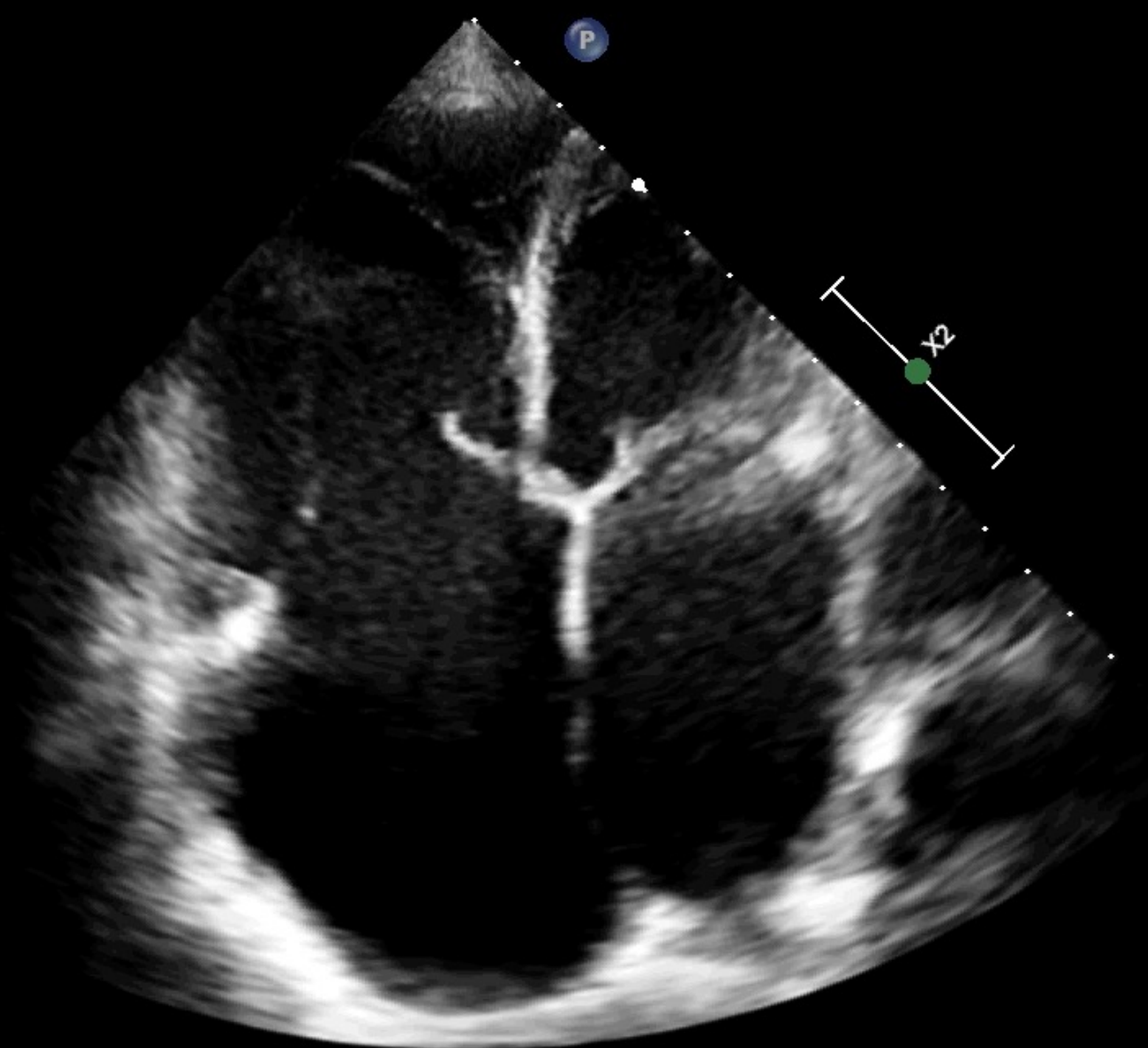
S5-1
15Hz
17cm

2D
73%
C 50
P Low
HGen

CF
48%
4000Hz
WF 399Hz
2.5MHz

Ⓔ
P R
1.6 3.2

TIS1.0 M

7

1

Niedomykalność trójdzielna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
A	Ryzyko niedomykalności trójdzielnej	Pierwotna: Łagodne zmiany reumatyczne Łagodny prolaps IZW, Rakowiak Elektroda endokawitawrna Uszkodzenie po transplantacji	Brak strumienia niedomykalności Śladowy strumień	Brak	Brak

Niedomykalność trójdzielna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
B	Postępująca niedomykalność trójdzielnej	Pierwotne: Postępujące uszkodzenie płatków Umiarkowany lub duży prolaps Ograniczone zerwanie strun ścięgniastych Funkcjonalne Niewielkie poszerzenie pierścienia Umiarkowane ograniczenie płatków	Mała niedomykalność: powierzchnia strumienia <5 cm² Talia niedomykalności nieoznaczana Umiarkowana niedomykalność: powierzchnia strumienia 5-10 cm² Talia niedomykalności <0,7 cm	Prawy przedsionek i komora, żyła główna dolna nieposzerzone Umiarkowana Może być obecne niewielkie poszerzenie prawego przedsionka Nieznaczne poszerzenie żyły głównej dolnej z normalną zmiennością oddechową Prawidłowe ciśnienie w prawym przedsionku	Brak lub zależne od wady serca lewego lub choroby płuc lub łożyska płucnego

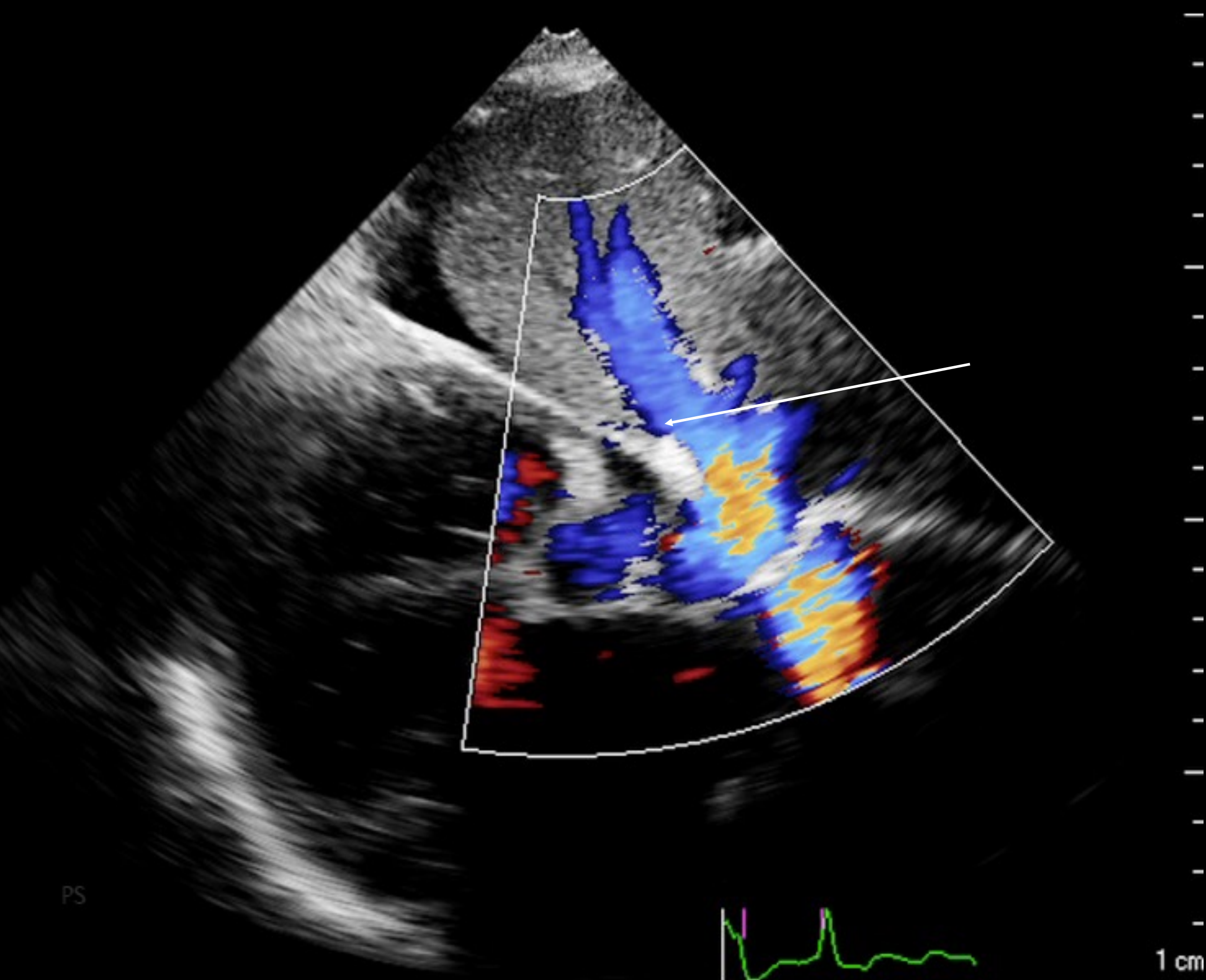
Niedomykalność trójdzielna

Obraz w zależności od etapu wady

Etap	Definicja	Anatomia zastawki	Hemodynamika zastawki	Konsekwencje hemodynamiczne	Objawy
C	Bezobjawowa ciężka niedomykalność trójdzielna	Pierwotna: Wypadanie lub zniekształcenie płatków Funkcjonalna: Poszerzenie pierścienia trójdzielnego (>40mm lub 21mm/m ²) Istotne ograniczenie ruchomości płatków	Centralny strumień zajmujący >10cm ² Talia niedomykalności ≥0,7 cm Wsteczny skurczowy przepływ w żyłach wątrobowych	Powiększenie prawej komory i przedsionka oraz żyły głównej dolnej. Ograniczona ruchomość oddechowa żyły głównej dolnej Rozkurczowe spłaszczenie przegrody międzykomorowej	Brak lub zależne od wady serca lewego lub choroby płuc lub łożyska płucnego
D	Objawowa ciężka niedomykalność trójdzielna	Jak w C	Jak w C	Jak w C Może być obecna dysfunkcja prawej komory	Zmęczenie, kołatania serca, duszność, anorexia, obrzęki

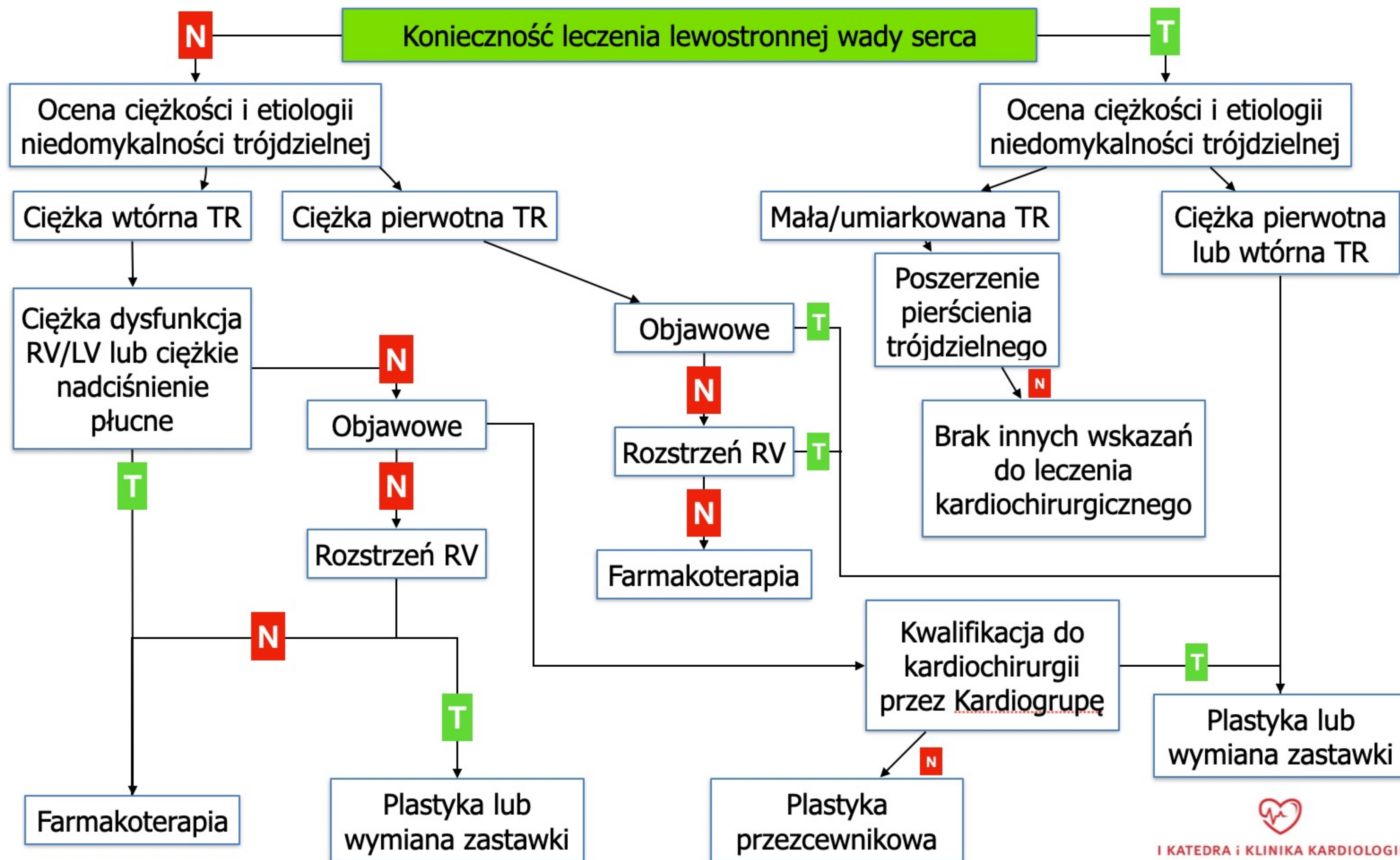

Obraz echokardiograficzny niedomykalności trójdzielnej

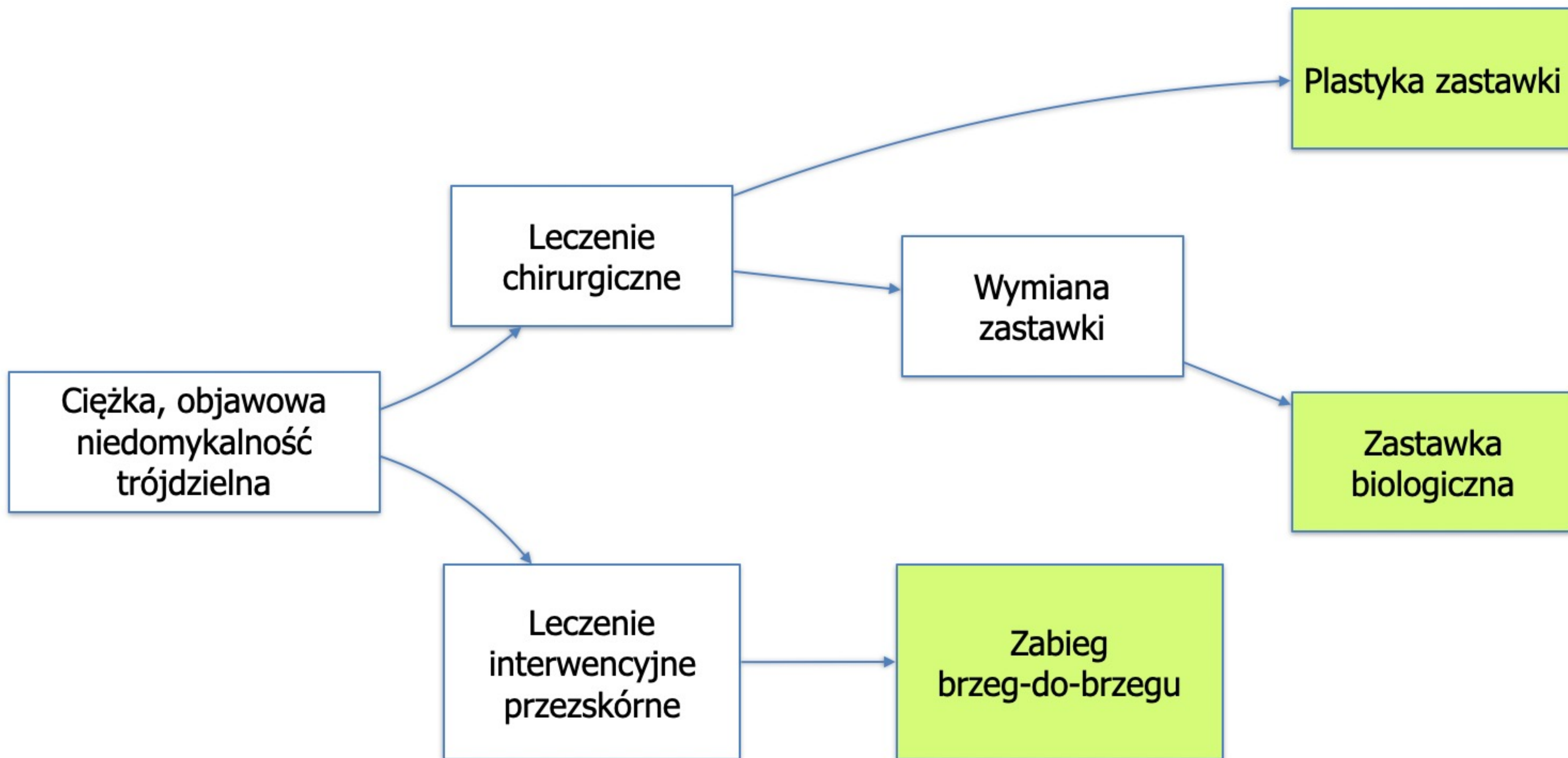
Niedomykalność trójdzielna

Ciężka niedomykalność trójdzielna

Zastawka trójdzielna

Opcje terapii zabiegowej

Stenoza trójdzielna

Stenoza trójdzielna

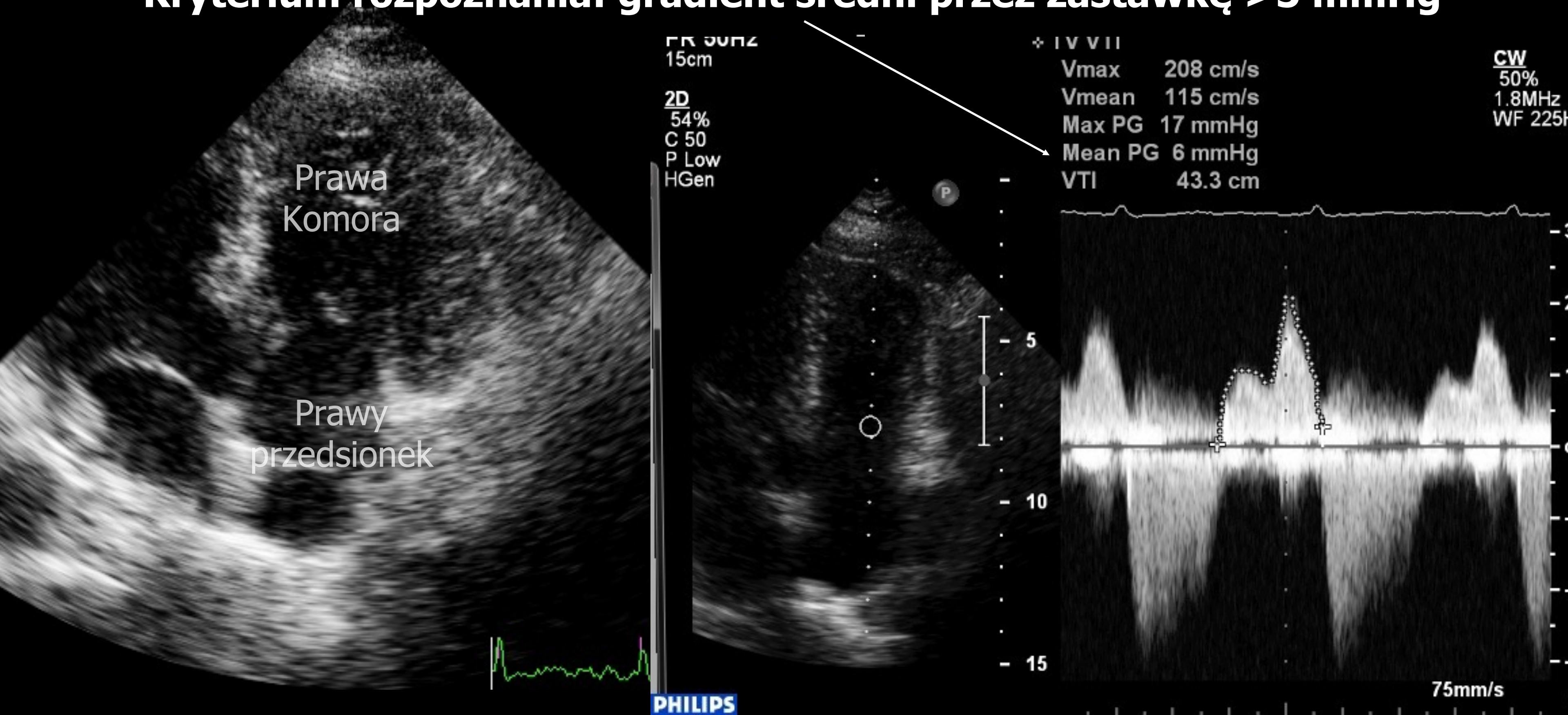
Etiologia

- Choroba reumatyczna
- Niereumatyczna
  - Rakowiak - zmiany płatków
  - Guzy serca zlokalizowane w prawym przedsionku

Obraz echokardiograficzny stenozy trójdzielnej

Kryterium rozpoznania: gradient średni przez zastawkę >5 mmHg

Stenoza trójdzielna

Leczenie

- Farmakoterapia
  - Diuretyki
- Opcje terapii zabiegowej

Wady zastawki tętnicy płucnej

Uwagi ogólne

- Wady nabyte zastawki tętnicy płucnej u dorosłych występują bardzo rzadko

Wady zastawki trójdzielnej

Źródła

1. Wytyczne ESC/EACTS dotyczące leczenia zastawkowych wad serca w 2021 roku. Vahanian et al. European Heart Journal 2021;00: 1-72 doi:10.1093/eurheartj/ehab395
2. 2017 AHA/ACC Focused Update of the 2014 AHA/ACC Guideline for the Management of Patients With Valvular Heart Disease: A Report of the American College of Cardiology/American Heart Association Task Force on Clinical Practice Guidelines. Circulation. 2017;135:e1159–e1195
3. Braunwald's Heart Disease: A Textbook of Cardiovascular Medicine. Wyd. 11. Rozdział 68. 1389-1412
4. Interna Szczeklika 2019.

Koniec

